

PROLETAREC

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze

STEV.—NO. 943.

CHICAGO, ILL., 8. OKTOBRA (OCTOBER 8), 1925.

LETO—VOL. XX.

Upravištvo (Office) 3639 WEST 26th ST., CHICAGO, ILL.—Telephone Rockwell 2864.

EVROPA IŠČE POTA IZ NESIGURNOSTI.

V malem švicarskem mestu Locarno so se ta teden zbrali zastopniki zavezniških držav in Nemčije, da se pogovore o "varnostnem paktu", ki bi zasigural mir Evropi in jo gospodarsko in politično stabiliziral.

Medvojnih zaveznikov sicer ni več, toda "mirovne" pogodbe, ki so jih sprejeli po vojni, jih od časa do časa še vedno prisilijo na skupne nastope.

Na konferenci v Locarnu je Nemčija prvič po vojni zastopana kot enakovredna država. Doslej je bila na vseh postavljena na stališče premaganih držav, ki so podrejene zmagovitim. Prvotni načrt za "varnostni pakt" je predložila Nemčija. Zadaž za vso to akcijo pa stoji v resnici Anglija, katero v tej politiki podpirajo tudi Združene države.

Cilj "varnostnega pakta", o kakršnem razpravljajo v Locarnu in katerega so premlevale prizadete vlade že precej časa, je, napraviti sporazum med Nemčijo in Francijo. Nemčija bi garantirala Franciji sedanje meje. Francija bi jih garantirala Nemčiji na zapadu, a rada bi jih ji garantirala tudi na vzhodu med Poljsko in Nemčijo ter med Čehoslovakijo in Nemčijo. Slednja pa želi revdirati meje med omenjenimi državami, in Anglija jo je v teh željah do gotove meje pripravljena podpirati.

Francija je za dolgotrajen sporazum z Nemčijo, ker se boji ojačane Nemčije. Franciji sovražna Nemčija bi vedno sanjala o maščevalni vojni. Nemčija, ki bi živela sporazumno s Francijo, bi bila olajšava za Francijo. Razbremenila bi jo strahu, kateri ji stoji sedaj vedno na pragu.

Države, ki imajo na konferenci v Locarnu odločujočo besedo, so Velika Britanija, Francija, Nemčija, Italija in Belgija. Zastopniki Poljske in Čehoslovakije imajo podrejene vloge. Diplomati Zdrženih držav stoje zadaj s svojimi grožnjami, in grožnje so, da se mora Evropa gospodarsko in politično pomiriti, ako hoče računati na večjo pomoč dolarja.

V Weisbadenu blizu Švice se nahaja Čičerin, ruski komisar za zunanje zadeve, in več drugih ruskih diplomatov, od kjer zasledujejo potek konference v Locarnu, ki je za Unijo so-

vjetskih socialističnih republik vevlašnega pomena.

Rusija ima z Nemčijo pogodbo, ki jo je sklenila pred par leti v Rapallu. Namen ruske diplomacije je bil, imeti v Nemčiji zaveznico proti imperialistični politiki zapadnih držav Evrope in Združenih držav. Cilj angleške diplomacije je izolirati Rusijo. Če se ji posreči manever, da zbliža Nemčijo z zapadno Evropo, predvsem s Francijo, bi s tem Rusija izgubila oporo v Nemčiji, na katero je več ali manj računala.

Pred dobrim tednom dni je bil Čičerin v Varšavi in konferiral s poljskimi državniki. Poljska se boji, da jo bodo zapadne velesile pustile na cedilu v vprašanju spornih mej med njo in Nemčijo, kar se z drugimi besedami pravi: kupile bi sporazum z Nemčijo s poljsko kožo. Zato so iz Varšave prihajale za časa Čičerinovega obiska grožnje, da se bo Poljska zvezala z Rusijo.

Druga Čičerinova pot je bila v Berlin, kjer je prošli teden konferiral z nemškimi ministri. Hindenburgovi diplomatje so ga zagotovili, da ne bo Nemčija storila ničesar proti Rusiji. Ob enem so uspešno zaključili pogajanja za novo trgovsko pogodbo med Rusijo in Nemčijo, ki so se vršila med ekonomskimi veščaki obeh držav že precej tednov.

Čičerinova misija je bila, da bi Nemčijo pridobil proti "varnostnemu paktu", kakor ga zamišlja Anglija. Izgleda pa, da je Nemčiji veliko na tem da se sporazume s Francijo in Anglijo, posebno še, ker jo silijo v tak sporazum Združene države, od katerih je radi Dawesovega ekonomskega načrta zelo odvisna.

Ako bodo pogajanja v Locarnu uspešna, bo Nemčija pristopila v Ligo narodov, kar je en pogoj zaveznikov za sporazum. Rusija bi baje rajše, da bi Nemčija ne pristopila v Ligo. Ako postane Nemčija članica Lige, bosta ostale samo dve velike in mogočne države izven Lige: Rusija in Združene države. Slednje v mnogih ozirih sodelujejo v raznih akcijah Lige narodov. Neuradno so zastopane na vseh liginih kongresih in konferencah. Rusija je dosedaj enako trdovratno kakor Združene države odklanjala pri-

stopiti v Ligo. Razlika je le, da so Združene države s polovico noge v Ligi kljub odklanjanju, medtem ko so bili ruski zastopniki navzoči le na par liginih konferencah. Če se Liga s pristopom Nemčije utrdi, je skoro gotovo, da bo tudi Rusija v svojem interesu pričela gladiti pota za pristop v Ligo. Nemčija je po poročilih iz Berlina Čičerinu to že nasvetovala. V tem slučaju bi se ruska zunanja in deloma notranja politika precej spremenila, da bi se približala položaju, v katerem bi bil ožji sporazum med njo in ostalimi vodilnimi državami mogoč.

Socialistična delavska internacionala je proti varnostnemu paktu, kakršen je predložen diplomatom v Locarnu, ker ima imperialistično ozadje, in ker nima namena ustvariti boljše odnošaje med vsemi deželami, pač pa le med nekaterimi na račun drugih. Anglija bi rada stabilizirala situacijo v Evropi, da bi imela bolj proste roke v Aziji in drugod, kjer ima radi uporov in nacionalnih pokretov otežkočeno stališče. Ob enem je njen namen izolirati Rusijo in jo pritisniti gospodarsko ob steno. To se ji sicer ne bo posrečilo, ker kapitalistične države tudi v politiki napram Rusiji niso edine. Res je, da bi jo vse rade potlačile, toda vsaka s svojega stališča. In zato res obstoje možnosti, da bo Rusija v doglednem času povabljen na pristop v Ligo in Rusija bo vabilo najbrž sprejela, če pogoji ne bodo poniževalni in če bi ji pristop v Ligo mogel koristiti.

Male države, predvsem Poljska, Čehoslovačija, Avstrija in druge, so tudi na sedanjih konferencah, kakor so bile pred vojno, žoge v rokah velesil. Ravnati se morajo na podlagi sporazumov med velikimi državami.

Evropa je videla po vojni že celo vrsto konferenc, katerih naloga je bila ustvariti pogoje za trajen mir v Evropi. Kajti kakorkoli so kapitalistični interesi ene dežele nevarni interesom druge, vendar spoznavajo vsi, da bi bila nova svetovna vojna vsem v pogubo. Pomenila bi katastrofo, kakršne se hoče kapitalizem obvarovati. Če se mu igra posreči, se bo Evropa za nekaj časa, mogoče za dolgo, rešila vulkaničnih izbruhov in korakala po potih mirnega razvoja.

Razvoj sili nevzdržema k spremembi družabnega reda. Iz najstarejšega sistema gospodarjev in sužnjev se je rodil fevdalni red, iz tega meščansko-kapitalistični, iz tega se izcimi brez vsakega obzira socijalistično-gospodarski. Treba pa je povedati vsem in tudi pionirjem bodoče družbe pravičnosti in enakosti, da ne pojde razvoj za noben korak naprej, dokler ostanemo ljudje živine. Tudi socijalistični red z ljudmi živinami je samo živalski red.—(K. Kocjančič.)

*

Tvoj list in tvoja stranka te potrebujeta, kakor potrebuješ ti stranko in list. Pristopi k Jugoslovanski socialistični zvezi in naroči "Proletarca".

Kellog se je zopet proslavil!

V Washingtonu zboruje Inter-parlamentarna unija, ki jo tvorijo člani parlamentov raznih držav.

Te konference se je nameraval udeležiti tudi Šapurji Saklatvala, komunistični poslanec v angleškem parlamentu, a ameriški državni tajnik Kellogg mu je zabranil vstop v to deželo svobode in neizmerne demokracije.

To ni prvi gorostasni korak, ki ga je storil nerodni, netaktni in reakcionarni Mr. Kellogg. Proslavil se je že parkrat s podobnimi prepovedmi. Saklatvala ne bi mogel strmoglaviti ameriške vlade, če bi prišel v to deželo. Ako bi jo mogel, bi bila ta vlada na tako šibkih nogah, da bi se vseeno zrušila. To torej ni vprašanje. Vprašanje je, kako more vlada kratiti poslancu ene dežele pravico priti na zbor, ki je zbor poslancev raznih zbornic? V čem je ta zabranitev koristila Združenim državam?

Kellogg je imel mogoče v svoji naivnosti namen zabraniti komunistično propagando, v resnici pa ji take prepovedi služijo. Delavstvo v Evropi protestira. Zavedno delavstvo v tej deželi protestira. In tako je Kellogg dosegel ravno nasproten namen kot ga je hotel doseči.

Socialistična stranka in njeno časopisje obsoja vsak poskuss ameriške reakcije, ki omejuje svobodo govora bilo komurkoli. Obsodila je Kelloggovo postopanje v tem slučaju in energično zahtevala, da se Saklatvalu pusti svobodno priti na konferenco v Washington, ne zato ker se z njim strinja ali ne strinja, ampak radi tega, ker veruje o osebno svobodo.

Vplivni ameriški socialistični tednik "New Leader" je objavil Saklatvalovo pismo Inter-parlamentarni uniji, od katere želi da posreduje pri ameriški vladi njemu v prilog, in priobčil je tudi več drugih člankov z ozirom na ta Kelloggov reakcionarni korak.

Rezultat volitev v Wisconsinu.

Robert M. LaFollette je postal naslednik svojega očeta v zveznem senatu. Ljudstvo v Wisconsinu mu je dne 29. septembra poverilo mandat senatorja z veliko večino. Dobil je okrog 224,000 glasov; njegov glavni oponent jih je dobil nad 87,000; oba sta bila kandidata republikanske stranke: prvi od njenega progresivnega krila, drugega pa so kandidirali oficialni ali Coolidgovi republikanci. Socialistični kandidat Work je dobil do 12,000 glasov. Demokratje so bili s svojim kandidatom po strankah na tretjem mestu.

Mladi LaFollette je dobil nad 230,000 glasov manj kot njegov oče meseca novembra prošlo

leto, in do 160,000 glasov manj, kot jih je dobil pokojni LaFollette l. 1922, ko je bil ponovno izvoljen v zvezni senat. To pomeni, da se do dve sto tisoč volilcev, ki so preje glasovali za Robertovega očeta, ni hotelo udeležiti teh volitev.

Socialistična stranka v Wisconsinu je že podvzela korake, da razvije med temi volilci obširno agitacijo da jih pridobi v svoje vrste in se pripravi na kongresne volitve, ki se bodo vršile prihodnje leto.

Petinštirideseta konvencija A. F. of L.

Prvič po štiridesetih letih zboruje konvencija Ameriške delavske federacije brez Gompersovega vodstva. Vpliv Gompersove šole in taktike pa je tudi na 45. konvenciji A. F. of L. močan kakor je bil na konvenciji pred letom dni, ki se je vršila v El Paso. William Green, sedanjí predsednik Federacije, je v svojem poročilu dejal, da je ameriško strokovno organizirano delavstvo prestalo najhujše navale in je pričelo iti v številu članstva zopet navzgor. V enem letu je A. F. L. napredovala za 12,318 članov. Sedaj šteje 2,878,297 članov; tajnik Morison je dejal, da ima poleg teh še pol milijona članov, ki radi brezposelnosti ne plačujejo članarine, torej je skupno število aktivnih in pasivnih članov 3,378,297. Največ članov je imela l. 1920, namreč 4,078,740.

Konvencija razpravlja o načrtih za organiziranje delavstva v industrijah, v katerih je uniža šibka ali pa jo sploh ni. Peča se tudi s "kompanijskimi unijami", ki so velika ovira organizatoričnemu delu Federacije. Tudi vprašanju zamorskih delavcev, katerih mnoge unije ne marajo v svojo sredo, je posvetila več pažnje kakor običajno.

Dasi je vodstvo Federacije skrajno konservativno in v svoji taktiki starokopitno, je vendar opaziti, da je pričelo na mnoge pojave gledati s pametnejšega vidika. To ni toliko njegova zasluga, kakor zasluga razmer, ki to vodstvo silijo zapustiti vsaj deloma stara pota.

V politiki je tudi ta konvencija konservativna kakor so bile prejšnje. Vendar pa mnogi delegatje priznavajo, da "mogoče" pride čas, ko bo morala federacija tudi v politiki zavzeti drugačno stališče. Za sedaj zagovarjajo še "ne-strankarsko politiko", ki se je po njihovem mnenju izkazala za najboljšo, praktično in efektivno.

O tej konvenciji bomo priobčili daljša poročila v naslednjih številkah "Proletarca".

Svet, kjer je polna mošnja s prazno glavo več vredna od polne glave razuma, ne more biti razumen svet.

"Manevrisanje" na konvenciji S. N. P. J.

Delegatje konvencije SNPJ, v Waukeganu so bili preskrbljeni s tiskovinami bolj kakor na kaki prejšnji konvenciji. Dobivali so razne liste, slovenske hrvatske in angleške, ter letake.

Ko so "čisti" videli da se jim "manevrisanje" v prvih dneh konvencije ni obneslo, so izdali svoje resolucije v tiskani formi ter jih razdelili med delegate. Imele so sledeče naslove: "Rezolucija v uprašanju politične akcije." — "Rezolucija v uprašanju Mednarodne delavske obrane." — "Rezolucija o pisanju 'Prosvete'." — "Rezolucija za priznanje sovjetske Rusije." — "Jugoslovanskemu delavstvu." Zadnje imenovani letak je vseboval napad na JSZ, ter našteval "socialistična izdajstva". Potvarjal je resnična dejstva in bil sploh spisan v provokatorskem tonu.

Vse njihove resolucije so spisali nečlani jednote (lobbyisti, ki so jih imeli v Waukeganu tekom konvencije). Spisane so slabo, ne le slovnično ampak v vseh ozirih. Malo več inteligence bi se od glavarjev jugoslovanske sekcije W. P. vendar smelo pričakovati. Umljivo je, da jih konvenčni odbor za resolucije ni mogel vpoštovati ali predložiti konvenciji, Tudi če bi bile predložene konvenciji Workers Party, bi bile vržene v koš, pisce pa bi poslali v šolo.

Konvenčni odbor za resolucije je predložil precej resolucij (bile so že omenjene v prejšnjih poročilih v Proletarcu), med njimi resolucijo za priznanje sovjetske Rusije, Molekovo resolucijo, resolucijo za enotno fronto (podobno kakor jo je sprejel zbor JSZ. l. 1923 v Chicagi), resolucijo za sodelovanje s Civil Liberties Union in druge.

Med raznimi letaki se je pojavil tudi letak, ki ga je izdal A. J. Terbovec, urednik "Nove Dobe", v katerem s svoje strani obširno pojasnjuje afero, ki je nastala z ustanovitvijo American Jugoslav Agency in njenimi posledicami. Tiče se znanega pošiljanja denarja v stari kraj dedičem članov SNPJ. To agencijo so ustanovili J. Verderbar, tedaj gl. tajnik SNPJ.; A. J. Terbovec, gl. blagajnik, in pokojni Jože Ambrožič, predsednik protnega odbora. Ti ljudje so pod imenom te agencije pošiljali posmrtnine članov SNPJ., ki so umrli med vojno in imeli svoje v starem kraju, v Jugoslaviji, in to v času, ko so bile pošne in posebno denarne zveze neurejene. Mr. Terbovec pravi v svojem letaku, da "niti jednota, niti dediči niso bili izkoriščani, ker dediči so dobili največ, kar je bilo v tistih razmerah mogoče dobiti, jednota pa ni izplačala niti centa več kot je bila obvezana po pravilih."

V tem stavku pa je vendar priznanje, da so dediči dobili največ, kar je bilo v tistih razmerah mogoče dobiti — to se pravi — dobili so toliko kolikor so jim špekulanti v Evropi hoteli izplačati. Dediči so bili na ta način oškodovani za visoke vsote, ne da bi to prineslo kake večje koristi lastnikom omenjene agencije. Radi samega komišna spuščati se v pošiljanje denarja, ki ga je imela jednota v varstvu za dediče, v času kakršni so bili po vojni, je bil greh, pa če se ga še tako skuša oprati. Pravilno bi bilo čakati, da se bi bile zveze z inozemstvom, v tem slučaju s takrat kaotično Jugoslavijo, uredile, potem pa poslati tisočake, kajti le na ta način bi dediči dobili polno vrednost poslanih vsot.

Terbovčev letak je razdelil na konvenciji delegat Cvetkovič iz New Yorka.

Nekaj statistike o volitvah glavnega odbora S. N. P. J. na njeni waukeganski konvenciji.

Meseca junija l. 1924, ko se so vršile volitve odbornikov SNPJ. potom referendumu, je bilo na glasovnici 69 kandidatov. Na združitevni konvenciji l. 1921 v Clevelandu je kandidiralo v gl. odbor 67 članov. Na konvenciji meseca septembra to leto v Waukeganu pa je sprejelo kandidaturo v glavni in združevalni odbor 123 članov, največ v zgodovini SNPJ. V glavnem odboru, ki je bil izvoljen na referendumu lansko leto, je 17 članov JSZ., več ali manj aktivnih v J. S. Z. pa je med njimi samo 12. V gl. odboru, ki je bil izvoljen na konvenciji v Clevelandu l. 1921, je bilo 16 članov JSZ. V gl. odboru, ki je bil izvoljen na waukeganski konvenciji septembra to leto, je 15 članov JSZ. Ako pristejemo k tem simpatičarje soc. gibanja, je razmerje, kar se tiče političnega nagnjenja, v vseh treh odborih, kateri so bili izvoljeni v omenjenih razdobjih, enako.

ZA GL. PREDSEDNIKA.

Glasov.	
V. Cankar, Chicago.....	179
J. Hafner, Arden Mine, Pa.....	51
F. S. Tauchar, Chicago.....	47

ZA PODPREDSEDNIKA.

A. Vidrich, Johnstown, Pa.....	128
J. Hafner, Arden Mine, Pa.....	96
Math Vogrich, Bessemer, Pa.....	34
John Filipič, Cleveland, O.....	17

Na ožjih volitvah: Vidrich 159 in Hafner 116 glasov.

ZA GL. TAJNIKA.

M. J. Turk, Chicago.....	199
Blaž Novak, Chicago.....	68
Jos. Rus, McIntyre, Pa.....	11

ZA POMOŽ. TAJNIKA.

Blaž Novak, Chicago.....	174
L. Gradišek, Chicago.....	98

ZA GL. BLAGAJNIKA.

John Vogrich, Cicero, Ill.....	217
Albert Hrast, Canonsburg, Pa.....	54
Fr. Barbič, Collinwood, O.....	5

ZA GL. UREDNIKA "PROSVETE".
Jože Zavertnik izvoljen soglasno.

ZA UPRAVNIKA "PROSVETE".

Filip Godina, Chicago.....	184
P. Geshel, Denver, Colo.....	89

GOSPODARSKI ODBOR.

Fr. Somrak, Cleveland, O.....	167
Fr. Alesh, Chicago.....	156
Jacob Zupančič, Chicago.....	152
Chas. Pogorelec, Chicago.....	111
Fr. Cimperman, Virginia, Minn.....	96
Jos. Slemec, Willard, Wis.....	65
R. J. Zavertnik, Chicago.....	55

POROTNI ODBOR.

Martin Zeleznikar, Barberton, O.....	126
John Goršek, Springfield, Ill.....	106
John Terčelj, Strabane, Pa.....	101
Tony Shragal, Johnston, Ill.....	82
Frank Podboy, Park Hill, Pa.....	73
Anton Sular, Gross, Kans.....	69
Fr. Vidmar, Argo, Ill.....	61
Fr. Pečnik, Pueblo, Colo.....	58
M. Vogrich, Bessemer, Pa.....	53
S. Kasun, Chisholm, Minn.....	50
A. Troha, Kansas City, Kans.....	49

Ko se so vršile volitve odbora s splošnim glasovanjem, je smel vsak član, ki je bil v smislu pravil opravičen kandidirati, prijaviti kandidaturo. Kljub temu se je te redke prilike poslužilo samo 69 članov. Na konvenciji v Waukeganu so mogli kandidirati le tisti ki so bili predlagani, kakor na vsaki konvenciji, katera voli sama odbore. Predlaganih je bilo veliko, in veliko jih je sprejelo kandidature.

V prošli izdaji "Proletarca" (št. 942) je bil objavljen imenik novega glavnega odbora SNPJ. Tu pa podajamo seznam vseh, ki so kandidirali v gl. odbor in druge odbore SNPJ. na waukeganski konvenciji. Razvrščeni so na podlagi števila glasov, ki so jih prejeli. Kandidatje označeni s črnim tiskom, so izvoljeni. Seznam sledi:

Fr. Cimperman, Virginia, Minn.....	46
Frances A. Tauchar, Chicago.....	33
Božica Maurin, Los Angeles, Calif.....	30
P. Kurnik, San Francisco, Calif.....	28
Mary Udovich, Chicago.....	27
Anna Mahnich, Waukegan, Ill.....	26
A. Abram, Cleveland, O.....	26
John Kvartich, Sygan, Pa.....	26
Jam. Dekleva, Library, Pa.....	26
Frances Jenko, Ely, Minn.....	25
Christina Omahne, Clinton, Ind.....	24
J. Stančič, St. Louis, Mo.....	23
J. Baloh, Pittsburg, Kans.....	23
Fr. Jager, Noble, O.....	18
Fred Zeleznik, Southview, Pa.....	17
Peter Kalan, Gillespie, Ill.....	13
P. Slabe, West Park, O.....	12
Ant. Tratnik, Blanford, Ind.....	12
Fr. Petrich, Canonsburg, Pa.....	12
A. Skerl, Export, Pa.....	12
Ant. Blasich, Carlinville, Ill.....	11
Thom. Reven, Triadelphia, W. Va.....	10
Rom. Grškovič, Roslyn, Wash.....	6

NADZORNI ODBOR.

Frank Zaitz, Chicago.....	159
L. Medveshek, Cleveland, O.....	134
Albert Hrast, Canonsburg, Pa.....	107
J. Hafner, Arden Mine, Pa.....	101
F. S. Tauchar, Chicago.....	76
Fr. Pečnik, Pueblo, Colo.....	57
Fr. Vidmar, Argo, Ill.....	50
A. Cvetkovich, New York.....	38
P. Geshel, Denver, Colo.....	18
J. Brus, Lorain, O.....	14
Fr. Tomsich, Walsenburg, Colo.....	9
Agnes Jurečič, Chicago.....	8
L. Gradišek, Chicago.....	7
Thom. Reven, W. Va.....	4

VRHOVNI ZDRAVNIK

Dr. F. J. Kern, Cleveland, O.....	165
Dr. J. V. Grahek, Pittsburgh, Pa.....	101

ZDRUŽEVALNI ODBOR.

Fr. Vidmar, Argo, Ill.....	108
John Olip, Chicago, Ill.....	103
P. Geshel, Denver, Colo.....	69
Minka Alesh, Chicago, Ill.....	66
Math Vogrich, Bessemer, Pa.....	62
Frances A. Tauchar, Chicago.....	55
John Kvartich, Sygan, Pa.....	41
Jacob Hlebec, McKees Rock, Pa.....	41
Imbro Robich, Nottingham, O.....	40
M. Jelenc, Sheboygan, Wis.....	33

Fr. Perger, W. Frankfort, Ill.....	33
M. Grahek, Ely, Minn.....	23
Mary Kovach, Chicago.....	20
Mary Pirnat, La Salle, Ill.....	17
Agnes Jurečič, Chicago.....	16
Fr. Martinjak, LaSalle, Ill.....	12
L. Lebar, Claridge, Pa.....	10
T. Reven, W. Va.....	8

BOLNIŠKI ODBOR.

Za vzhodno okrožje "A", ki vključuje države Ohio, Kentucky in vzhodni Michigan, so kandidirali Stokelj (12 glasov), Abram (25 glasov), Sepich (8 glasov). Izvoljen Anton Abram, Cleveland, O.

Za vzhodno okrožje "B", ki vključuje države Pennsylvania, New York, New Jersey, W. Va., Va. in Maryland, so kandidirali Zorko, Sloser, Ambrozich, Bogatay, Pavlich, Kvartich, Lebar, Ponikvar, Reven, Čebular, Ogorevec, Naglich, Medved in Červan. Zorko in Kvartich sta šla na ožje volitve. Izvoljen je bil Joseph Zorko, West Newton, Pa.

Za severno okrožje, ki vključuje države Minnesota, severni Michigan in severni Wisconsin, so kandidirali Klun, Kasun, Cimperman in Stempihar. Izvoljen Frank Klun, Chisholm, Minn.

Za jugozapadno okrožje, ki vključuje države Kansas, Arizona, Arkansas, New Mexico, Oklahoma in Texas, so kandidirali Šular, Naprudnik in Baloh. Izvoljen je bil Anton Šular, Gross, Kansas.

Za severozapadno okrožje, ki vključuje države Colorado, Montana, Oregon, Washington, Utah, Nevada, Nebraska, California, Wyoming in Kanado, so kandidirali Golob, Pečnik, Butala, Kurnik, Kap in Erznožnik; izvoljen John Golob, Rock Springs, Wyo.

ODBOR ZA PRAVILA.

M. J. Turk, Chicago.....	198
J. Zupančič, Chicago.....	179
Joško Oven, Chicago.....	150
Peter Bernik, Chicago.....	75
J. R. Zavertnik, Chicago.....	66
Ant. Barilar, Pittsburg, Pa.....	46
Božica Muvrin, Los Angeles.....	32

Na splošnem glasovanju l. 1924 sta bili izvoljeni v gl. odbor dve članici. Na konvenciji v Waukeganu je bilo štirinajst žensk z delegatskimi pravicami; zastopnice so bile na kandidatski listi v skoro vse urade razun v izvrševalni odbor, a mandata ni dobila nobena. Izmed kandidatinj v porotni odbor je dobila največ glasov Frances A. Tauchar. V nadzorni odbor je kandidirala izmed žensk samo Agnes Jurečič, ki je dobila 8 glasov. V združevalni odbor je dobila izmed kandidatinj največ glasov Minka Alesh. Božica Muvrin (delegatinja hrvatske narodnosti iz Los Angelesa) je kandidirala v odbor za pravila in dobila 32 glasov, ali najmanj izmed vseh kandidatov v odbor za pravila. V porotni odbor je kandidiralo šest delegatinj. V združevalni odbor je kandidiralo pet žensk; tri delegatinje in dve nečlanice konvencije.

Izmed nečlanov konvencije so kandidirali v gl. odbor razun dveh žensk tudi trije moški: dr. Grahek in oba zapisnikarja. Eden nečlan konvencije je bil izvoljen v gospodarski odbor (J. Zupančič) in eden v odbor za pravila (istotako J. Zupančič).

Volitve so trajale skoro en dan. Med štetjem glasov (štel jih je poverilni odbor v stranski sobi) je konvencija vršila drugo delo.

V porotni odbor so kandidirali štirje delegatje hrvatske narodnosti. Eden izmed njih je bil izvoljen. Kandidirali so tudi v združevalni odbor in v par okrožjih v bolniški odbor. Izmed članov sedanjega gl. odbora jih je bilo 14 ponovno izvoljenih. Dva nista sprejela kandidature, štirje pa so bili poraženi.

Slovenska Dobrodelna Zveza.

Dne 14. septembra, isti dan ko je pričela z zasedanjem konvencija S. N. P. J., je bila v Newburghu, O., otvorjena peta redna konvencija Slovenske Dobrodelne Zveze, katera ima svoj sedež v Clevelandu. S. D. Z. ima do 4.000 članov. Ustanovljena je bila l. 1910. Njeno glasilo je L. Pirčeva "Ameriška Domovina". Največ društev ima v Clevelandu in okolici.

Pete redne konvencije SDZ. se je udeležilo 47 delegatov (med njimi 18 delegatinj, kar je za naše razmere izredno visoko število) in 15 gl. odbornikov, skupaj 62 oseb z delegatskimi pravicami. Konvencija je zborovala teden dni, najdalj v zgodovini SDZ. Za predsednika konvencije je bil soglasno izvoljen John Gornik, gl. predsednik SDZ. Zapisnikarja sta bila Ig. Smuk, član gl. odbora, in delegat I. Trček. Za svoje delo sta prejela 88 dnevno poleg dnevnice, skupaj 816. Konvencija je določila delegatom in gl. odbornikom 88 dnevne plače. Predsedniku konvencije je dala za njegovo delo \$50, podpredsedniku pa \$30. Konvencija je določila bodočemu odboru sledeče plače: gl. predsedniku \$250 letno; podpredsednikom \$25 letno vsakemu; tajniku \$200 mesečno; blagajniku \$350 letno; zapisnikarju \$40 letno; nadzorniki dobe za vsakokratno pregledovanje knjig po \$20. Dnevnice za udeležence sej glavnega odbora so \$3 za vsako sejo.

Konvencija je sprejela v svojo pravila iniciativo in referendum, proti kateremu je bilo na zboru precej opozicije. Vpeljala bo tudi dvajsetletno zavarovanje. Odklonila je predlog za ustanovitev lastnega glasila. Vsako društvo ima pravico do delegata; društva s 150 člani imajo pravico do dveh in za vsakih nadaljnjih sto članov enega delegata več.

V gl. odbor so bili izvoljeni: John Gornik, predsednik; Frank Černe, prvi podpredsednik; Mrs. Bre-

zovar, druga podpredsednica; Primož Kogoj, gl. tajnik; J. Knaus, blagajnik. Nadzorni odbor: L. Pire, J. N. Rogelj, Ig. Smuk. — Frank Jaksič je predsednik finančnega odbora; Kušljan in L. Lekan sta člana finančnega odbora. V porotnem odboru so Lah, Mrs. Kalan in Rehar. Vrhovni zdravnik je Dr. Seliškar, ki je dobil 35 glasov, dr. Kern pa 27 glasov.

Za uradno glasilo SDZ. je dobila "Ameriška Domovina" 44 glasov, "Enakopravnost" pa 18 glasov. Prihodnja konvencija se bo vršila v Lorainu, O.

Poslopja okoli Slov. nar. doma v Newburghu, kjer se je konvencija vršila, so bila okrašena s slovenskimi in ameriškimi zastavami. Konvencijo je preveval duh ameriškega in slovenskega patriotizma kakor ga uče vladajoči narodnjaki. Poslala je tudi brzopjavne čestitke raznim višjim političnim funkcionarjem ter eno konvenciji SNPJ.

ANTON ČEHOV:

TO JE BILA ONA.

— Povejte nam kaj, Pjotr Ivanovič! — so dejala dekleta.

Polkovnik si je zavihal brke, zakrehal in začel:

—V letu 1843. je bilo, ko je naš polk stal pod Čenstohovom. In pripomniti je treba, moje cenjene, zima je bila tisto leto tako ljuta, in ni bilo dne, da si ne bi vojaki na straži odmrznili nosov ali da bi metež ne bil zametel potov. Škripajoči mraz, ki je nastopil koncem oktobra, ni odnehal prav do aprila. Tiste čase, vidite, nisem bil tako star, prekajen tulec, kakor sem sedaj, ampak lahko si predstavljate, mladenič, mleko in kri, skratka: fant od fare sem bil. Gizdav sem bil kakor pav, z denarjem sem razsiral na desno in na levo in svoje brke sem vihal kakor noben praporščak na svetu. Le z očesom sem pomežiknil, z ostrogo sem zaropotal in brke navihal, pa se je najošabnejša krasotica izpremenila v poslušno jagnje. In željan sem bil ženskih kakor pajek muh, in če bi vam, cenjene, začel naštevati Židovke in Poljačke, ki so mi svoj čas visele na vratu, tedaj, bodite uverjene, matematika ne pozna dovolj številčk . . . Pridenite vsemu temu še to, da sem bil polkovni adjutant, da sem imenitno plesal mazurko in da sem bil oženjen s prekrasno žensko — bog ji daj večni mir in pokoj. Kakšen razposajenec in bistra glavica sem bil, si ne morete predstavljati. Če se je v okraju zgodil kak ljubezenski kozolec, če je kdo šlahčiča vsekal po gobcu, so vsi kazali s prstom na praporščaka Vivertova.

Kot adjutant sem mnogo letal po okraju. Zdaj sem jezdil po nakupu ovska ali sena, zdaj zopet sem prodajal židom in panom vojaške konje, a najčešče sem s službeno pretvezo skakal k panočkam na randevu, ali pa k bogatim graščakom na karte . . . Na sveti večer, prav dobro se spominjam, sem se peljal iz Čenstohova v Ševeljke, kamor so me poslali po službenih opravkih. Vreme je bilo, rečem vam, neznosno . . . Mraz je škripal in se srdil, da so celo konji krehali, a jaz in moj voznik sva se prej ko v pol ure izpremenila v ledeni sveči . . . Ampak z mrazom se človek še z boga za silo. a pomislite! sredi pota je naenkrat vstal metež. Beli prt se je v trenutku obvil kakor vrab pred zornico, veter je zaječal, kakor da bi mu ugrabil ženo, cesta je izginila. Prej nego v desetih minutah je mene, voznika in konje sneg popolnoma pobelil.

— Blagorodni gospod, pot smo zgrešili! — je dejal voznik.

— Eh, vrag te vzemi! Kam pa si gledal, tepec? Vozi kar vpred, morda se nataknemo na človeško bivališče!

In res, vozili smo se, vozili, sukali se in sukali in okoli polnoči so zadeli naši konji ob vrata graščine, kakor smo pozneje izvedeli, bogatega Poljaka grofa Bojadlovskega. Poljaki in Židje, to je zame vse eno, kakor hren po obedu, ampak po pravici rečeno: šlahta je gostoljubno pleme in ni jih bolj strastnih ženic, kakor so panočke.

Odrpli so nam vrata . . . Sam grof Bojadlovski je živel tisti čas ravno v Parizu, in sprejel nas je njegov oskrbnik, Poljak Kazimir Kapcinski. Ni še potekla ura, pa sem že sedel v oskrbnikovem poslopju in ljubimkoval z njegovo ženo, pil in igral na karte. Dobivši pet cekinov in napivši se, sem hotel spat. Ker ni bilo prostora v oskrbnikovem poslopju, so me odvedli v eno izmed grofovskih sob.

— Ali se ne bojite strahov? — me je vprašal oskrbnik in me peljal v malo sobo poleg ogromne in hladne dvorane.

— Ali tukaj straši? — sem ga vprašal poslušajoč, kako zamolkel odmev ponavlja moje besede in korake.

— Ne vem, — se je zasmel Poljak, — ampak zdi se mi, da je ta kraj izredno prikladen za strahove in nečiste duhove.

Dobro sem bil zavrt v ovratnico in pijan sem bil kakor štirideset tisoč čevljarjev, ampak priznavam, da me je ob teh besedah po vsem životu spreletel mraz. Vrag vzemi, raje sto Čerkesov kakor en sam strah! Ampak kaj sem hotel — slekel sem se in legel . . . Moja lučka je le prav slabo razsvetljevala stene, a na stenah si lahko predstavljate, so bili portreti prednikov, eden strahotnejši od drugega, starinsko orožje, lovski rogovi in druga fantazmagorija . . . Tiho je bilo kakor v grobu, le v sosedni sobani so škrtale miši in je pokalo presušeno pohišstvo; za oknom se je pripravljalo nekaj peklenškega. Veter je odpeval žalostinke, drevje se je pripogibalo in po oknu je turbno trkalo in škripalo. Dodenite k temu, da se mi je vrtela glava in z glavo svet . . . Ko sem zatisnil oči, se mi je zazdelo, da roma moja postelj po vsem zapuščenem domu in se lovi mance z duhovi. Da zmanjšam svoj strah, sem ugasnil svečo — pri svitu so puščobne sobe še vse strašnejše nego v temi . . .

Tri dekleta, poslušajoča polkovnika, so se primaknila bliže k pripovedovalcu in niso genile oči od njega.

— Bolj ko sem se trudil, da bi zaspal, — je nadaljeval polkovnik, — bolj je spanec bežal od mene. Zdaj se mi je zazdelo, da se plazijo tatje skozi okno, zdaj sem zadaj slišal šepet, zdaj se je zopet nekdo dotaknil mojega pleča — prikazovala se mi je pošast, znana vsakomur, z razburjenimi živci. Sedaj pa mislite, v tem vražjem kaosu glasov začujem razločno šum, podoben šaranju šlap. Poslušam, poslušam, — in kaj mislite? — slišim, da stopa nekdo k mojim durim, zakašlja in jih odpira . . .

— Kdo je tu? — vprašam in vstanem.

— Jaz sem . . . neboj se! — odgovori ženski glas.

Odpravil sem se k durim . . . Poteklo je nekaj sekund, pa sem začutil, kako sta mi dve ženski roki, meliki kakor puh, legli okolu pleč.

— Ljubim te . . . Dražji si mi od življenja, — je dejal prijeten ženski glasek.

Goreč dih se je dotaknil mojih lic . . . Pozabil sem na metež, na duhove, na vse na svetu, z roko sem objel taljo . . . Oh, kakšna talja! Take talje izgotavlja pri-

roda le na izrečno naročilo, vsakih deset let enkrat. Tenka, kakor izklesana, strastna, kakor dih mladeniča! Nisem prenesel, pritisnil sem jo k sebi v tesnem objemu . . . Najina usta so se zlila v krepak, dolg poljub in . . . prisegam vam pri vseh ženskah tega sveta, tega poljuba ne pozabim do groba.

Polkovnik je obmolknil, popil pol kozarca vode in nadaljeval nižje:

— Ko sem drugi dan pogledal skozi okno, sem uvidel, da so še hujši zameti . . . Odpeljati se nisem mogel. Ves dan sem sedel pri oskrbniku, igral karte in pil. Zvečer sem bil zopet v puščobnem domu in ravno o polnoči sem zopet objemal znano taljo . . . Da, gospodične, če ne bi bilo ljubezni, bi bil od dolgega časa poginil, zapil bi se bil gotovo.

Polkovnik je vzdihnil, vstal in molče stopal po salonu.

— No . . . in kaj je bilo potem? — je vprašala ena gospodične, umirajoča od pričakovanja.

— Nič. Naslednji dan sem se že odpeljal.

— No . . . in kdo je bila ta ženska? — so nestrpnost vprašale gospodične.

— Jasno je, kdo!

— Nič ni jasno . . .

— To je bila moja žena!

Vse tri gospodične so skočile kvišku, skoro da užaljene.

— Kaj . . . Kako? — so vprašale.

— Oh moj bog, kaj je tu nejasnega? — je dejal polkovnik jezno in skomizgnil s pleči. — Mislim, da sem se dosti jasno izražal! V ševeljko sem se peljal z ženo . . . Prenočevala je ona v puščobnem domu, v sosednji sobi . . . To je prav jasno!

— Nnn . . . — so izpregovorile gospodične in razočarano spustile roke. — Začeli ste lepo, a končali, bog ve, kako . . . Žena . . . Odpustite, to ni prav nič interesantno in . . . tudi pametno ni.

— Čudno! Torej ve bi hotele, da to ni bila moja zakonska žena, ampak kakšna postranska ženica! Eh, gospodične, gospodične! Če sedaj tako sodite, kaj bo, kadar se omožite?

Gospodične so bile v zadregi. Namrdnile so se, namršile čelo in razočarano zavezale. Večerje se niso pri-taknile, iz kruha so gnetle kroglice in molčale.

— Ne, to je . . . brezvestno! — je vzkliknila ena izmed njih. — Zakaj ste začeli, če je tak konec. Nič lepega ni v tej povesti . . .

— Začeli ste tako zapeljivo in . . . naenkrat, odtrgali . . . — je dostavila druga.

— No, no, no . . . saj sem se le pošalil . . . — je dejal polkovnik. Ne jezite se, gospodične, saj sem se le pošalil. To ni bila moja, ampak oskrbnikova žena. . .

— Da?!

Gospodične so se mahoma zveselile, oči so se jim zasvetile . . . Primaknile so se k polkovniku, in nataka-joč mu vina obsipale starca z vprašanji. Dolgočasje je izginilo, kmalu je izginila tudi večerja, zakaj gospodične so dobile hud apetit.

“Proletarec je prinesel najboljša poročila o konvenciji SNPJ. v Waukeganu,” piše naročnik iz Clevelanda. Priporočite ta list svojim znancem, da se nanj naroče.

“Proletarec” je zanimiv list, ako ga čitate z zanimanjem. Bogato gradivo, ki ga prinaša teden za tednom, je vredno, da ga čitate.

Sličice s prošle konvencije S. N. P. J.

— "Protestiram!" je vpil Math Vogrich. "Čemu?", ga je vprašal predsednik. "Zato ker ne dobim besede!" — "No, kaj želiš povedati?" — "Sedaj nič," je odvrnil razgadeni delegat.

— Božica Muvrin iz Los Angelesa je predlagala, naj bi se delegatom, ki pridejo na konvencijo iz razdalje tisoč milj ali dalj plačalo spalni voz. Predlog je imela spisan in ga je lepo, razločno prečitala. Dobil je zelo malo glasov.

Drugi dan po prečitaniu zapisnika se je pritožila, da je njen predlog samo površno zabeležen v zapisnik. Ponovila ga je še enkrat in želela, da se ga vpiše v zapisnik v celoti. Ko je bil njen predlog dan na glasovanje prvič, je delegacija glasovala z "da" in "ne". Božica je potem pronašla, da se mora po naših pravilih glasovati z dviganjem rok ali pa tajno; da se zadosti pravilom, je zahtevala, da se o njenem predlogu glede spalnih voz ponovno glasuje in se je glasovalo.

— Ko si je šel eden zapisnikarjev gasiti med odmorom žejo v spodnje prostore, se mu je približal neki delegat in ga tretal, kakor so pravili. "Še pij!" je dejal. In sta še pila. Potem pa ga je zaupno prosil, da naj ga na kak način zabeleži v zapisnik, da ne bodo člani doma mislili, da je spal na konvenciji.

Delegat nekega društva je stavil predlog. Izgovoril ga je in se usedel. Bil je vprašan za razloge, pa jih ni vedel. "Društvo mi je naročilo, da naj to predlagam, pa sem predlagal." In se je zopet usedel.

— Ko so bile na dnevnem redu volitve za vrhovnega zdravnika, je en hudomušen delegat glasoval za Jerneja Hafnerja. Jernej je "ronal" v skoro vse urade, v tiste v katere ni, so ga pa drugi kandidirali.

— Ko je prišlo na dnevni red poročilo odbora za prošnje in pritožbe, je J. Terčelj, ki je referiral v imenu tega odbora, pričel govoriti in čitati neko pismo s tako naglico, da ga je konvencija ustavila. Hrvatje so takoj sumili da se "nekaj zakriva." Nato je poročal in čital bolj počasi, da se je vsoglasil z ostalo delegacijo.

— V Waukeganu je bil tudi en časnikarski poročevalec, katerega so v nedeljo večer pred konvencijo njegovi neprijatelji, katerih ima zelo veliko, odnesli iz Narodnega doma. Vrnil se je, kakor se vrača maček, katerega se je nemogoče otresti. Potem so ga videli na galeriji. "Tu je en nečlan," se je glasil opomin člana, katerega čut je bil razžaljen vsled tega oskrunjenja konvencije dvorane. Nečlan je zapustil galerijo, dobil poverilnico od lista katerega zastopa in dobil sedež spredaj dvorane. Popoldne se je zopet čul klic z galerije: "Tam spredaj sedi eden ki ni član!" Kubelj, član poverilnega odbora je dejal, da ima dotičnik pravico sedeti spredaj, ker je prišel v dvorano s poverilnico lista, katerega zastopa. Potem je bilo mirno. Ta poročevalec je socialist, Chas. Novak pa misli, da je on edini, ki je bil v nevarnosti, da izgubi pravico prisostovati konvenciji.

— Delegat Reven iz W. Virginije je kandidiral v štiri različne urade; bil pa je po številu oddanih glasov vedno med zadnjimi. Jernej Hafner se je potegoval za tri urade. Ves Chas. Novakov aparat je agitiral zanj, a brez uspeha. Frank Pečnik je poskušal svojo srečo trikrat in njegovi drugovi so storili zanj kolikor se je pač dalo. Med delegati je krožila tudi karikatura, ki je predstavljala Pečnika, ki je prišel na konvencijo z ve-

liko metlo. Še predno je začel pometati, se mu je razlomila. Pepe s Pipcom se je vrnil na zapad z razlomljeno metlo, oproščajoč se, da ni on kriv, če je slabo pometal. Tak je bil namreč kartun. Drugače se je Pečnik zadržal pametno; kadar ni bil na konvencijah sejah, je bil na sestankih v dvorani ki so jo najeli "Radnikovci", kjer je dobival instrukcije kako se mu je vesti na konvenciji v interesu čistega revolucionarstva in pametnega pometanja.

— Ko je predsednik imenoval reditelje za prvo sejo, se je eden delegat počutil užaljenega, češ, da se je s tem ponižalo njegovo društvo. Čez nekaj dni jih je bilo vse polno, ki so dobili ambicijo postati reditelji. Nekega delegata so vprašali, čemu bi rad to mesto: "Zato da bom označen v zapisniku. Mojega imena še ni notri, pa sem v Waukeganu že sedmi dan."

— Vidmarja iz Argo, Ill., so vprašali, od kod to, da ga "Radnik" imenuje "progresivca". Zdelo se mu je smešno, pa se je smejal in rekel da ne ve. "Radnikov reporter pa je vedel in tudi Vidmar je vedel. Proti koncu konvencije se je naveličal biti progresivec in je postal samo Vidmar kakor je navadno druge dneve.

— Ko se je glasovalo o resolucijah, je delegat Kasun iz Minnesote tako želel govoriti, da je apeliral na zbornico, naj mu da vsaj pet minut. Predsednik je konstatiral, da je zbornica odklonila razpravljati. Potem je apeliral na delegate: "Prosim, vsaj deset minut mi dajte." Predsednik jih je vprašal, če so pripravljene izpolniti željo Kasunu. "Ne!" je zagrmelo. Kasun se je naučil lepega govora, ki bi ga rad imel proti soc. stranki in "socialpatriotom". A delegacija ga ni hotela slišati. Kakšna škoda! Nekje so ga vprašali, kaj je razredni boj. "Boj za boljše življenje delavca," je odgovoril. Pri tem se je pohvalil, da je prečital brošuro "Abeceda komunizma".

— Na konvenciji v Springfieldu se je SNPJ. zavzela podpirati tudi svoje člane dijake. Po clevelandski konvenciji l. 1921 so se nekateri funkcionarji z aktivnimi dijaki skregali in afera se je vlekla med dijaki in gl. odborom od seje do seje, dokler niso dijaki, ki so imeli slabši konec, popustili. Neaktivni dijaki so bili deležni podpore in protežiranja. Ali dijaki kot taki so bili vendar očrnjeni; na konvenciji v Waukeganu je nekdo še konstatiral, da so šole kapitalistične ustanove in in da vzgajajo dijake v buržvaznem duhu. Predlog glede podpore dijakom je bil odklonjen s 113 proti 92 glasovom. Vse je šlo hitro in brez debate. Samo par momentov, pa je bilo končano. Ni bilo škode. Boljše je, da se ne podpira nobenega dijaka, kakor pa, da bi se podpiralo vse, ki so člani SNPJ., neglede, da-li so jo vredni ali ne.

— En delegat je že prvi dan zaspal na konvenciji. Rad je pil in bil po sejah zelo glasen. Ker ni vršil svoje dolžnosti kot bi jo moral, so mu odvzeli pol dne plače. Po konvenciji so ga v nekem lokalu vprašali o raznih sklepih in drugih informacijah s konvencije. Delegat je na kratko odvrnil, da mu ni nič znano. "Če bom hotel svojemu društvu kaj poročati, bom moral pregledati zapisnik." Vprašali so ga še, kdo da je izvoljen v glavni odbor. "Socialpatriotje!" Pomežiknil je in ponovil: "Socialpatriotje." "Kaj je to, — kdo so to," je silil nekdo izmed družbe vanj. "Ne vem, kaj je to," je dejal delegat, in zvrnil še nekaj kozarčkov, predno se je odpeljal, da poroča svojemu društvu o težkem delu in o svojih naporih, da pomete vse "kruked hudiče" iz odbora in jednote.

Agitirajte za razširjenje "Proletarca".

Fiasco "komunistov" na konvenciji S. N. P. J.

Kadar govorimo socialisti o "voditeljih" jugoslovanskih komunistov v Ameriki, pri tem nikoli ne mislimo, da imamo opraviti z delavsko strujo, ali z razredno zavednimi delavci, ker niso ne eno ne drugo. Da niso razredno zavedni, potrjuje polemika v "Radniku" med nasprotujočimi si glavarji. Da niso komunisti, potrjujejo sami s svojimi očitki drug drugemu. Drži jih pri življenju le fanatizem tiste skupine poštenih delavcev, katero so hipnotizirali in jim sledi čez drn in strn. Ti "voditelji" očitajo drug drugemu "preteklost". Eden izmed njih, ki je bil ne še tako dolgo nazaj upravnik "Radnika" in "velika glava" v vodstvu, je danes uposljen pri najreakcionarnejšem in najbolj šovinističnem hrvatskem listu v Ameriki. Sedanji boj med "manjino" (Fišerjeva struja) in večino (Novakova-Ziničeva mašina) je strupen, sovražen in intriganten, kakor more biti edino le boj med "drugovi" take sorte kakršni so sedaj na krmilu "čistih" v jugoslovanski delavski javnosti.

Kam je privedla taka taktika "čisto" in "edino pravo" revolucionarstvo, pokazujejo letaki, katere razpošiljajo naročnikom svojih glasil in članom sekcije. V apelu, katerega so razposlali koncem preteklega meseca, pravijo med drugim:

... 'Radnik' je stavljen u direktnu opasnost. Troškovi oko štampanja lista, uz rastoću skupoću dnevno se povećavaju, dok sa druge strane predplate i dobrovoljni prilozii za "Radnik" neprestano padaju. 'Radnik' se stvarno sada nalazi pred alternativom: ili da mu cjelokupno članstvo neposredno pritekne u pomoć, ili će morati prestati izlaziti tri puta tjedno... Apelirajući na vas, da radite za 'Radnik' mi ne bi željeli, da zanemarite 'Delavsku Sloveniju' i 'The Daily Worker', koji takodjer slabo stoje... Lozinka svakog od nas mora biti: Spasimo i proširimo naš 'Radnik'!

"Radnik" je v teku dveh let, od kar ga kontrolirajo nadčisti, izgubil polovico naročnikov. "D. S." se vzdržuje z oglasi, s prispevki hrvatskih delavcev in s prevaranstvom. Vsak list, ki si nadeva različne maske, ki taji svoja načela kjer mu nese, je prostituiran list, list za varanje čitateljev!

Te vrste glavarji so precej časa pred konvencijo SNPJ. v Waukeganu najeli finsko dvorano v bližini Slov. nar. doma za vso dobo konvencije SNPJ. V nji so imeli svoje sestanke, katere so vodili nečlani SNPJ. in instruirali delegate, kako morajo izvršiti "preobrat" v SNPJ.

Na konvenciji SNPJ. je bilo okrog petdeset delegatov hrvatske narodnosti. Med njimi je bilo okrog dvajset članov Workers' Party, ostali so se jim pa pridružili kot "simpatičarji" in nastopali na konvenciji večinoma skupno s "komunisti". Izmed slovenskih delegatov so šteli za svoje vodilne prišaste Hafnerja, Trobo, Pečnika, Veharja in par drugih. Ti so spadali med "čiste". Na svoje sestanke so zvalili tudi nekaj drugih delegatov in delegatinj, pridobili pa so malokoga. Več sreče so imeli z M. J. Turkom; ta je mislil, da izrablja komunistično strujo za svojo politiko; Chas. Novak pa je bil prepričan, da rabi M. J. Turka in njegovo skupino za golo orodje v boju proti socializmu. Rezultat igre je bil, da je Turk igral bolje, ali pa se mu je samo posrečilo. Kajti Chas. Novak, ki je bil na konvenciji kot reporter "D. S.", v resnici pa je bil le komandant svoje skupine, ni odnesel nobene la-

vorike in se je takoj po zaključku konvencije z vso mogoče naglico poslovil.

Klerikalce in reakcionarje, kateri so glasovali z Novakovo organizirano skupino, je raditega zavezništva nazval za "progresivce". Zanimivo je, da so "komunisti" vrnili prijaznost klerikalcem s tem, da so se potegovali za svobodo članov pri pogrebi, to je, za cerkvene pogrebe, in proti točkam v novih pravilih, ki pravijo, da članstvo ni dolžno udeležiti se pogreba, ako je cerkven.

Na konvenciji sta bila skoro ves čas navzoča dva "komunistična" lobbysta, oba kot časnikarska poročevalca, a iz poročil o konvenciji v obeh kom. listih je bilo razvidno, da jih pošilja ena in ista oseba. Bila so kratka, zavita in večinoma neresnična. Sedela sta spredaj pri mizi za poročevalce. Na njuni strani v sedežih za delegate je sedel glavni del "komunistične" delegacije. Ta je imela nalogo delati "larmo", kadar je tako zahtevala "strategija". Nekaj njihovih vojščakov pa je bilo razdeljenih po vsi dvorani, da so ob priliki volitev v razne konvenčne odbore in za razne predloge lahko "instruirali" nepoučene delegate, kako naj glasujejo. Kadar se je enemu ali drugemu reporterju zadelo, da je treba dati navodila, ali ako jih je kak kom. delegat želel, so si dali znamenje, in nato je odšel iz dvorane delegat, včasih tudi več, in za njim čez nekaj momentov general, ki jih je ali okaral, ali pa jim dal navodila. Ker je bilo v dvorani blizu tri sto oseb, in ker je skoro vsak moment kdo zapustil sedež ali se vrnil nanj, ni temu odhajanju in prihajanju nihče posvetil kake pozornosti, dasi so eni vedeli za te tajne sestanke med sejo. Šele proti koncu konvencije je eden delegat iz Clevelanda hotel vedeti, da-li je reporter milwauškega lista tukaj kot reporter, ali pa samo navaden lobbyist.

(Konec prihodnjič.)

Konvencija Družbe sv. Družine.

V tem letu je imelo pet slovenskih podpornih organizacij svoje konvencije, med njimi tudi Družba sv. Družine, ki je imela konvencijo prošli teden v Chicagu. DSD. je bila ustanovljena novembra 1. 1914 v Jolietu, ker so Jolietski katoliški veljaki izgubili vodstvo v KSKJ., katerega se je že prej polastil Pavel Schneler s svojo posebno katoliško strujo. Jolietski Klepec in Stonich ter nekaj drugih užaljenih veljakov so pa ustanovili Družbo sv. Družine, ki ima sedaj 14 društev, katere večinoma životarijo.

Konvencija se je pričela z mašo, katero je imel "duhovni" vodja Rev. Zakrajšek. Konvencija je razpravljala med drugim o plačilni lestvici, kajti DSD. je finančno na slabih nogah radi tega ker je majhna in pa zato ker nima zdrave plačilne lestvice. Molitev nič ne izda pri takih zadevah, kar so pokazale razprave.

Prijavilo se je 23 delegatov, večinoma iz Jolietu, ki so zastopali 10 društev. Gl. odbor DSD. šteje 13 članov.

Zvečer po otvortivi konvencije se je vršil v prostorih farne šole banket, ki je bil otvorjen z molitvijo, nato pa je predsednik omizja predstavil podkonzula Naumoviča, kateri je čestital delegaciji in jo pozdravil v imenu jugoslovanske vlade, kakor poroča "A. S." Čudna kombinacija! Izmed delegatov je na tem banketu govoril tudi župnik Škur iz Pittsburgha.

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA.

DOPISI.

PEPE S PIPCEM POJE IN ŽVIŽGA.

PUEBLO, COLO. — Pepe s pipcem si je posadil na glavo fantovski klobuček, zataknil vanj krivce "na korajžo", šel na dvorišče milwauške "D. S." in maha s pipcem, ter poje, žvižga, grozi in kolne. Okoli njega pa skače urednik Francelj in mu taktira, kako naj maha s svojo izrabljeno klino. To je vse, kar imamo v tem času za smeh in kratek čas.

Pepe ima tudi groš in obljubuje nagrade. Spominjam se, da sta nedavno obljubljala nagrade v "D. S." na enak način dva Pepeta iz Kleina, Montana. Pepetje so namreč kakor otroci, ali pa korajžni ljudje, ki so se zbirali v starih časih v salunih pri bari. "Stavim tavalent tolarjev, — prmejduš da je tako kot jaz trdim." Nato so ga prijatelji pomirili in stavil je samo za en "drink". Kdor je namreč izgubil, je moral tretati "vso baro".

Župnija Marije Pomagaj izdaja vsako leto tiskano poročilo. V poročilu te fare za leto 1924 bo Pepe v stanju najti med drugimi tudi svoje ime, ako bo pazno iskal. In našel bo še nekaj drugih "komunističnih" imen. Mogoče mu bo znano ime na 25. strani cerkvenega poročila v deveti vrsti od zgoraj navzdol. Na 23. strani bo našel tovariša. Na par drugih straneh ravno tako. Poleg vsakega imena je zabeležena vsota, ki jo je darovalec prispeval bodisi za cerkev ali pa za cerkveno šolo. Pepe s pipcem naj pojasni, kako je mogoče, da "rrrrr" prispevajo za take stvari, katere so proti "rrrrrr". Pojasni naj, zakaj so pustili vpropasti svojo "rrrrr" organizacijo, in zakaj so se v nji kregali in zanesli ta prepir tudi izven sej.

Pepe "cika" na Hočevarja, katerega po krivem dolži, da piše te dopise. Med rrrrbumbumbum je navada, da veliko bobnajo in razbijajo z renami. Lažejo in obrekujejo v interesu "rrrr". In Pepe s pipcem si je narihtal svoj klobuček (ali pa kapico), kar že nosi, si zataknil vanj nekaj kurjih peres in maha s svojo klino. Otroci ga gledajo in se smejejo čudnemu možiceljnu. Ko se Pepe potolaži, gre domov, pomoči pipec v tinto in piše dopis: "Dragi urednik "D. S." — Prosim Te, bodi tako dober, in zrihtaj spet en dopis proti Old timerju. Jaz bi kaj napisal, pa saj veš da s pipčevsko klino ne morem lepo pisati. Kar sam kaj napiši in me podpiši. Tvoj za boj proti Old timerju, Pepe s pipcem." Urednik dobi Pepetovo pismo, ga prečita in napiše dopis ter obljubuje nagrade. Bumbumbumgggrrrrr.

Naš ugledni in čislani poslanec se je vrnil v naše slavno mesto s preslavne konvencije najslavnejše, mile, plemenite in blage podporne organizacije, ki otira solze s papirnatimi bankovci in zaceljuje rane s cekini. Pravzaprav ni bil poslanec ampak samo delegat. A tudi delegat ne more vsakdo biti. Naš delegat je veliko obljubil in veliko delal na konvenciji, kakor kazuje zapisnik. Njegovo ime je zapisano v zlati knjigi konvencije v Waukeganu. Trikrat, in potem še trikrat: Slava mu! Hura!

Izvedel sem, da je bil tudi naš delegat pod komando tistega nedelegata, ki je prišel v Ameriko in polem na konvencijo da odreši SNPJ. — pa ne s smrtjo

na križu ampak na bolj lahek način. Naš delegat je bil torej apostol. Sedaj, ko je odrešenik izginil, so se tudi apostoli razkropili in govore vse jezike, zato veliko jezikajo. Naš delegat je prinesel čudna poročila. Čudne reči so bile na dnevnem redu v Waukeganu. Megla je bila v dvorani, manjkalo pa je spretnega Pepeta, ki bi jo razrezal in stlačil v vreče. Ker med vsemi Pepeti ni bilo enega samega ki bi znal spraviti to meglo s poti, se je veliko lumparije zakrilo; čujejo se celo skrivnostne govorice, da se je nekaj pepetovskih delegatov v megli zadušilo. "Waukeganska pošta" se baje že pripravlja organizirati kampanjo za zbiranje prispevkov za nagrobni kamen, ob katerega bodo Pepetje ob polnočni uri hodili iz grobov brusiti svoje pipčarske kline.

Old Timer.

KONČNI MOJ ODGOVOR.

WEST NEWTON, PA. — Polemika ali debata, kakor jo že hočemo imenovati, ki jo predstavljajo dopisi iz te naselbine, se je zelo raztegnila, in izgleda, kot da bi bila to kakšna javna debata med kakšnimi predstavniki organiziranega delavstva in zakrknjenimi nasprotniki delavstva. — Naj preidem na dopis pod naslovom "Še enkrat West Newton", ki je bil priobčen v tem listu z dne 24. septembra. Dopisnik priznava, da bi se vsa ta afera lahko obravnavala doma namesto v časopisih. Žal, da je šele sedaj prišel do tega priznanja. Mogoče se bo ravnal po tem pravilu v bodoče, kajti dosedaj se je že večkrat znesel nad naselbino v kolikor mu ni po volji. Moje mnenje je, da če nima ničesar dobrega za naselbino, bi mu tudi slabega ne bilo treba pisati o nji. Pravi, da ga pikamo, dočim jaz trdim, da bi se pikati ne smelo. On vidi samo moje pikanje, ne pa svojega. Sicer pa, čemu izvijanje? Poglejmo v dopise in se prepričajmo o stvari. Vprašuje, kje je netoleranten, destruktiven in socializmu v škodo.

Kadar dopisnik pride v pogovor z eno ali več osebami, in jim razklada socializem ter jih nagovarja za pristop v klub, mogoče nima uspeha prvič, v drugič pa ga bi morda dosegel. Kdor pa se hoče ravnati po taki taktiki, se ne sme razjeziti nad ljudmi, katerih se ne more takoj prepričati, ampak imeti mora z njimi potrpljenje; če ga nima, bo take ljudi še bolj oddaljil od gibanja katerega zagovarja.

Dopisnik je izrekel željo, da bi rad v tem oziru bolj natančnih pojasnil. Ni še dolgo, ko sta se dva člana kluba izrazila proti meni, da je neki večletni član pustil klub samo radi pikanja od strani dopisnika radi cerkve, in da neki drugi član tudi namerava zapustiti klub iz sličnih vzrokov. Izjavljam pa na tem mestu, če to slučajno ne bi bilo resnično kar sem zapisal, da sem pripravljen prispevati enako vsoto za isti namen kakor dopisnik.

Pisec pravi, da bi jaz najrajše videl da bi še on obesil svojo politiko na klin. Ne vem, kako si more kaj takega predstavljati; moji dopisi mu niso mogli dati povoda. Nikjer nisem rekel ali pisal, da se ne bi smelo agitirati in delovati za tako dobro stvar kot je ravnost socializem, četudi jaz sedaj nisem član kluba, upam pa, da v kratkem popravim to napako in se pridružim armadi razredno zavednih delavcev. Dopisniku svetujem

jem, ne pa mu diktiram, da naj stoji v aktivni vrsti kot je sedaj, v aktivnostih pa naj dela toliko kolikor je umestno in da pronajde kje bi mu bilo mogoče uspeti in kje ne. Če mu ne gre vse po sreči, naj se ne razburja, kajti tudi drugi aktivni člani imajo težave v agitaciji, a se ne jeze raditega in se ne znašajo v listih. Kajti tudi v agitaciji velja pregovor, da lepa beseda lepo mesto najde.

Thomas Podbevšek.

DRAMA "VOLJA" NA ČIKAŠKEM SLOVENSKEM ODRU.

CHICAGO, ILL. — V nedeljo 25. oktobra bo dramski odsek kluba št. 1 JSZ. vprizoril svojo prvo igro v tej sezoni v dvorani ČSPS. Igrano bo slavno Kristanovo dramsko delo "Volja", ki je bila prošlo zimo vprizorjena v Clevelandu pod režijo A. Danilove z velikim uspehom.

Dramski odsek se bo potrudil, da bo vprizoritev na našem odru kolikor najbolj mogoče dovršena. Poskrbel bo, da bo scenerija odgovarjala zahtevam igre, dasi bo to zvezano s precejšnjimi stroški.

Vstopnina ostane ista kot v prošli sezoni, namreč 75c za osebo. Zanašamo se na dramatično ljubečo slovensko publiko v Chicagi, da bo tudi letos naklonjena našim priredbam in jih posečala v čim večjem številu.

Preskrbite si vstopnice v predprodaji. Dobite jih pri tajniku kluba v uradu "Proletarca" in pri članih in članicah kluba. — P. O.

Agitatorji na delu.

Naročnin na Proletarca so poslali:

Anton Žagar, Chicago, Ill.	11
Jos. Volk, Cleveland, O.	6
Peter Kallan, Gillispie, Ill.	4
Jernej Kokelj, na agitaciji v Penni	3
Jos. Kogoy, Auburn, Ill.	3
Anton Vičič, North Chicago, Ill.	3
Chas. Pogorelec, Chicago, Ill.	3
John Teran, Ely, Minn.	3
Frank Benchina, Chicago, Ill.	2
John Malovich, Boncarbo, Colo.	2
John Krebelj, Cleveland, O.	2
D. J. Lotrich, Chicago, Ill.	1
Nace Zlemberger, Glencoe, O.	1
John Kopriva, Raton, N. Mex.	1
Tony Zupančič, Star City, W. Va.	1
Frank Perko, Milwaukee, Wis.	1
Frances S. Tauchar, Chicago, Ill.	1
John Chesnik, Canonsburg, Pa.	1
Anton Debevc, Sheboygan, Wis.	1
Max Marc, Buhl, Minn.	1

KNJIŽEVNI VESTNIK.

"ČAS", september 1925, ima sledečo vsebino: Čas prihaja (Frank Kerže). — Kadar delo počiva (Frank Kerže). — Iznanci na Filipinih (po G. Emersonovi). — Polarna Odiseja (po Knud Rasmusenu). — Znamenita stoletnica. — Nekaj novega o sviloprejkah. — Kemija v svetovnih zadevah. — Evolucija, zakon vsemirja. — Kdo postaja kapitalist. — Priloga: Gospodinjski oddelek.

Naslov mesečnika "Čas" je, 1142 Dallas Rd., N. E., Cleveland, O.

Zapisnik konference J. S. Z. v Waukeganu dne 16. sept. 1925.

V Waukeganu, Ill., se je v sredo dne 16. septembra zvečer ob priliki konvencije SNPJ. vršila konferenca članov in simpatičarjev JSZ. v gornji dvorani Slov. nar. doma, katere se je udeležilo okrog dve sto oseb.

Konferenca je sprejela sledeči dnevni red:

1. Otvoritev konference; 2. Volitev predsednika; 3. Volitev zapisnikarja; 4. Poročilo tajnika Pogorelcu; 5. Poročila odborov; a) Prosvetni odsek JSZ., poročila J. Oven; b) Stavbinski odsek JSZ., poročila F. Zaitz; 6. Poročila sodrugov delegatov o našem pokretu v posameznih naselbinah; 7. Naš tisk in propaganda, poročila Anton Žagar; 8. Razno; 9. Zaključek konference.

Chas. Pogorelec, tajnik JSZ., je pozval navzoče k redu, pojasnil namen tega zborovanja in otvoril nominacijo za predsednika konference. Predlagani so bili John Terčelj, F. Godina, M. Železnikar in J. Oven. Terčelj sprejel, drugi odklonili. Terčelj izvoljen soglasno. Za zapisnikarja nominirani Zaitz, Pogorelec in Oven. Sprejel Zaitz.

Predsednik imenuje za reditelja Zgonika iz Avelle, Pa. Pojavi se vprašanje, kdo ima dostop na konferenco. Zaitz predlaga, da naj bo dovoljen vstop vsakomur. Sprejeto.

Predsednik Terčelj je nato v kratkem nagovoru dejal med drugim: "Zopet smo dobili priliko priti skupaj ljudje enakega mišljenja iz raznih krajev kjer žive naši delavci. Zbrali smo se tu, da se pogovorimo o delu ki ga vršimo, o težavah ki jih imamo in o vsem kar je v korist socialističnemu gibanju."

Jelenc, Sheboygan, Wis., je zborovalcem pripočil, da naj vsakdo ki se bo udeležil razprav pove svoje ime in kraj iz katerega prihaja.

Chas. Pogorelec, tajnik JSZ. poda precej obširno poročilo o stanju Zveze in njenih aktivnostih. Izvaja, da ima JSZ. 46 aktivnih klubov s približno 850 dobrostoječimi člani. V procesu formiranja sta dva kluba: v Stauntonu, Ill., in v Maynardu, O. Omenja, da so slabe delavske razmere precejšen vzrok, da niso nekateri klubi aktivnejši kot so, in da ni JSZ. po številu klubov in članov jača kot je, kar bomo razvideli, ko pridejo na vrsto poročila sodrugov delegatov o našem pokretu. — Izobraževalno akcijo JSZ. podpira danes okrog 65 društev, ki večinoma pripadajo k SNPJ. Nekaj društev Izobraževalne akcije JSZ. pripada k SSPZ. in eno k JSKJ. Poleg društev podpira gmotno to ustanovo osem socialističnih klubov in kakih deset posameznih sodrugov.

Podal je sliko dela Jugoslovanske socialistične zveze; priredila je pod vodstvom pridruženih klubov in konferenc v preteklem letu precej shodov; razpečala je nad dvajset tisoč kampanjskih letakov katere je sama izdala, in mnogo tisoč letakov, ki jih je naročila bodisi Zveza ali pa posamezni klubi direktno od stranke. Prošlo jesen in zimo je bil na potovanju za Proletarca in JSZ. s. Anton Žagar, ki je dosegel v agitaciji zelo lepe uspehe. V delu imamo nove agitacijske letake, ki jih bomo pričeli v kratkem razpošiljati. Pripravljamo se tudi na večjo agitacijo med hrvatskim in srbskim delavstvom. Pravi, da bo društvam Izobraževalne akcije JSZ. v bližnjem času poslana zbirka literature, da jo razdele med svoje člane. To literaturo se plača iz fonda Izobraževalne akcije. Kar se tiče agitacijskim letakov, brošur, shodov in potovalnih agi-

tatorjev, naj imajo zborovalci v vidu, da je take agitacije lahko samo toliko kolikor je ljudi ki so jo voljni vršiti in kolikor jo dopuščajo gmotna sredstva. Potrebno je, da za povečanje naše agitacije povečamo agitacijski fond, iz katerega se bi pokrivali izdatki. V našem upravnem fondu imamo sedaj okrog \$300, v konvenčnem fondu pa nekaj nad \$500. J. S. Z. bo imela svoj zbor, kot vam je znano, prihodnje leto. Poročila o stanju JSZ. se priobčujejo v zapisnikih sej eksekutive JSZ. katera ima eno redno sejo na mesec, izredne pa kadar zahteva situacija.

Nato je opisal v glavnih obrisih delo ki ga vrši tajništvo, in kampanjske in organizatorične akcije, ki jih je podvzelo. Podal je tudi nekaj slike o razvoju JSZ. od njenega početka do danes. Dotaknil se je med drugim zaganjanja takozvanih komunistov v naš pokret in njihovih metod, katere škodujejo delavskemu gibanju v celoti in komunistom. Naglašja, da smo šli v preteklih letih skozi najhujše krize v svoji zgodovini, ali gibanje je ostalo na trdnih tleh in se zopet jača. Gotovo je, da bo v tem prerojenju tudi JSZ. v prednjih vrstah. Poročilo Pogoreleca vzeto na znanje.

Joško Oven je nato referiral o Izobraževalni akciji JSZ. Dejal je, da je sliko o nji deloma podal že Pogorelec. Oven je govoril o načrtih, po katerih se bi prosvetno, delo, ki ga ima vršiti JSZ., moglo vršiti v veliki meri. Razlaga civilizacije, kulturo, umetnost. Slika vplive kapitalistične družbe in prejšnjih vladajočih slojev na kulturo. Omenja knjigo "Mammonart", v kateri pisatelj Upton Sinclair opisuje kulturo pod kapitalizmom in kako jo je kapitalizem vpsolil za svojo propagando. Mnogo je lepega v tej kulturi, toda je v mnogih ozirih oddaljena od delavstva. A pojavila se je nova, proletarska umetnost, ki ima za cilj dvigniti delavstvo kulturno, in čim kulturnejše bo delavstvo, toliko bolj se bo vsposobilo dvigati se tudi gospodarsko. Pravi, da je JSZ. pred dobrimi desetimi leti izdelala načrt za Jugoslovansko akademijo v Ameriki, katerega je predložila konvenciji SNPJ. v Pittsburghu, ki ga je odobrila in ga dala članstvu na referendum v končno odobritev, toda ni dobil potrebne opore in načrt je bil položen na polico. Govoril je precej obširno o dramatik, katero se med našim ljudstvom izmed vsega prosvetnega dela najbolj goji. Ali na polju dramatike vladajo med nami še zelo velike pomankljivosti. Avdičenja je za boljša dramska dela slabo vzgojena in je dostopna največ za burke. Ali kakor je v povestni literaturi vse polno šunda, ga je tudi v dramatik, posebno v burkah. Tako se dogaja, da se igrajo burke ki so brez vsake vrednosti. Isto velja pri vprizarjanju mnogih drugih iger. Prosvetni odsek JSZ. nima namena širiti ali priporočati šunda. Ljudstvo skušamo navajati, da bi zahtevalo čim boljša dela naših odrih. Ali manjka nam iger. Klub št. 1 ima precej veliko zbirko, in iz te je posojeval igre društvam in klubom po raznih naselbinah tudi naš Prosvetni odsek. V načrtu našega dela imamo sestaviti knjižico, v kateri bodo razna navodila za režiserje in diletante. Ta knjižica bo spisana s stališča naših ameriških razmer, torej bomo imeli v vidiku okolščine, v katerih se gibljejo naše dramske in druge priredbe v tej deželi. V kolikor nam bo dopuščal čas, bomo prevajali primerne igre za naše odre iz angleške literature, ki je bogata tudi na dramskih delih. Pri tem delu pričakujemo sodelovanja vseh faktorjev v JSZ. Prosvetni odsek nima nobene stalno vpsoljene moči. Urad JSZ. sodeluje kolikor v danih razmerah največ more. Člani odbora delajo ob večerih po svojem vsakdanjem delu. Ali upati

smemo, da se bo prosvetno delo med našim delavstvom razvijalo bolj in bolj, da bo sodelovanja več in več in bomo beležili tudi na tem, tako hvaležnem polju, lepe uspehe.

Sodrug Olip in Aleš, ostala člana prosvetnega odseka JSZ., izjavljata, da popolnoma soglašata s poročilom sodruga Ovna, ki se sprejme na znanje.

(Dalje prihodnjšč.)

Pazite na pisma iz upravnništva.

Ako v kratkem dobite pismo iz upravnništva "Proletarca", ga pazno prečitajte. Ponudila se vam bo redka prilika priti do dobrih slovenskih knjig ne da bi vas kaj stalo.

Če vam je naročnina potekla, jo obnovite ne da bi čakali opomina. In ne pozabite ob tej priliki opozoriti tudi vašega znanca, da se naroči na "Proletarca".

Vsak inteligenten slovenski delavec je naročnik "Proletarca". Vsi zavedni slovenski delavci soglašajo, da je Proletarec za socialistično propagando in vzgojo med našim delavstvom neobhodno potreben.

"Proletarec" je v tem letu dobil precej naročnikov tudi med hrvatskimi in srbskimi delavci, kar je za socialistično gibanje med jugoslovanskim delavstvom v Ameriki važno in dobro znamenje. "Proletarec" je eden onih redkih delavskih listov, ki v sedanjih časih brezposelnosti, ki je zadela velik del naših delavcev, ni padel v številu naročnikov.

S tem seveda ni rečeno, da je število njegovih naročnikov doseglo stopnjo, ki bi mu zagurala dovolj rednih dohodkov za pokrivanje izdatkov. Redni dohodki so še vedno veliko premajhni za pokrivanje izdatkov, ki jih imamo z listom. Ali tudi temu se da od pomoči, če sodrugi čitatelji hočejo. "Proletarca" se bi s povečano agitacijo moglo razširiti veliko bolj kakor je. Z večjim številom prispevkov listu v podporo bi se moglo "Proletarca" obvarovati pred dolgovi.

Sodrugi, zavedajte se odgovornosti, ki jo imate do svojega glasila. In zavedajte se njegove velike važnosti, ki jo ima za socialistično gibanje in za pravo vzgojevalno delo med jugoslovanskim delavskim ljudstvom.

Naprej v agitaciji za razširjenje "Proletarca"!

Listu v podporo.

XV. Izkaz.

DARRAGH, PA.: Andy Bertl	\$ 2.90
GILLISPIE, ILL.: Peter Kallan provizija od naročnine	1.65
MOON RUN, PA.: Jacob Ambrožič	1.00
CHICAGO, ILL.: Sava Bojanovich	1.00
ST. MICHAEL, PA.: Henrik Pečarič52
NORTH CHICAGO, ILL.: Frances Zakovšek	1.00
CHICAGO, ILL.: Fred A. Vider	1.00
CLEVELAND, O.: Frank Peternel50
WEGEE, O.: Jacob Tomšič25
TRIADDELPHIA, W. VA.: Michael Cheligoy25
CHISHOLM, MINN.: Frank Klun33

Skupaj \$ 10.40
Prejšnji izkaz 379.92

Skupaj \$390.32

Pili smo in peli in bili veseli.

PIŠE AGITATOR.

Stopil sem po stopnicah in potrkal. Glasno je bilo v sobah, in mojega trkanja niso čuli. Zvonca ni bilo, zato sem trkal, dokler nisem zaslišal korakov pred vratmi. Deklica, stara kakih dvanajst let, mi je odprla. Vprašal sem jo ako je gospodar doma. Prikimala je ter ne odgnala spredaj.

Vsi glasovi so za hip utihnili in oči vseh so se začile vame.

Vsi ste vi —? Vprašal sem za gospodarja.

"Da, jaz sem!" Sedi malo," mi je rekel, še predno sem povedal kdo sem in po kaj prihajam.

"Agitiram za "Proletarca". Naročnina vam je potekla —"

"Sedi malo. Jerry, nalij mu — saj piješ — gotovo piješ!"

Jerry, debel, zaripljen fant, je vzel z vogala mize nepomito časo in natočil vina. Porinil ga je predme.

"Preje boš pil 'takratkega,'" je rekel gospodar, in mi ga natočil.

"Ne pijem," sem se branil. "Povsod me silijo, in če bi pil povsod, bi bilo moje agitacije kmalu konec, mojega želodca tudi."

"Glej, glej," se je oglašil nekdo ki se je zibal na gugalniku. Bil je plešast možiček, o katerem so mi potem na skrivaj pravili, da je spravil "že dve babi s sveta in sedaj išče tretjo". "Glej, glej," je ponovil, "še piti se brani. To so pa gosposki!"

Iz kuhinje sta me ogledovali dve ženski in sta se smejala. Gotovo sta me smatrali za smešen stvar, ali pa sta se smejala iz dolgočasja, kajti možički še niso bili vinjeni.

Povedal sem z nova, čemu sem prišel.

"Tiste lenuhe ki jih imate v uradu mi že ne bomo podpirali," se je prvi oglašil plešec na gugalniku. Jerry pa je dejal: "Fant, denar je vse. Z denarjem vse kupiš. Dolar je moj bog. Pa tvoj tudi. Če berem, berem kar mene veseli. Lažejo pa vsi. Prinesi ga še eno steklenico — ne — gallon ga prinesi, fant, saj boš pil, kajne?"

"Po malem ga bomo pili," je rekel gospodar. "Baba, prinesi ga še par kvortov," je ukazal, se obrnil proti meni in dejal: "Ne bo nič. Pri nas ga nihče ne bere. Ali igraš karte? Domino? Dajmo dominati," je silil mene in druge. Gospodinja je prinesla zahtevano pijačo.

"Čemu ne pijete," mi je rekla. "Kranjci vsi pijejo, še kranjski otroci so se navadili." Potem je pripovedovala, kako se je sosedov otrok napil, da so morali potem klicati zdravnika. Družba je postajala zgovornejša. Prišlo je še par gostov. Plešec na gugalniku je pripovedoval kvantarske zgodbe. Nekdo drugi je razlagal, da so socialisti slabi ljudje; kamor pridejo, krađejo in goljufajo. Jerry ga je poslušal in dremajoč kimal. Zopet novi gostje z otroci. Domača deklica je sedela v kotu pri oknu, gledala v knjigo, in se smejala plešču vselej kadar se je nasmejala mama. Potem, ko je postajala družba pijano razposajena, je postalo dekletca sram in je tiho izginila. Kadar in kjer sem mogel, sem kaj rekel, včasih kaj strupenega rekel, pa so se smejala, ker niso razumeli. Plešec je vstal in se pričel trgati za neko žensko. "Baba, bodi pametna," jo je posvaril njen mož. Jerry se je naslonil ob stol in zadremal. Plešec je plesal "tango". Dva sta pričela peti, potem trije, pet.

Odkušal sem se, pljunil v pljuvalnik vpricho vseh in nisem rekel v slovo nobene besede. Niti opazili niso, kedaj sem zaprl vrata za seboj. Ko sem se vračal proti domu pozno zvečer, so še vedno kričali vse vprek, peli in najbrž tudi pili.

Koliko bo vaš socialistični klub storil to zimo?

V jesenski in zimski sezoni so na "dnevnem redu" priredbe v dvoranah.

Skoro vsaka organizacija priredi če že ne drugega vsaj navadno veselico v korist društvene blagajne.

Kakšne aktivnosti namerava podvzeti socialistični klub v vaši naselbini?

Pogovorite se na prvi seji.

Zaključite, da priredi vaš klub v tem času vsaj eno zabavo. Če le mogoče, naj priredi tudi eno ali več dramskih predstav. Ne pozabite prirediti vsaj eno predavanje, ali pa shod.

Kadar priredite veselico, imejte, ako je le izvedljivo, na nji tudi pevske nastope, ali deklamacije, ali kakšno primerno enodejanko, če imate oder; ne pozabite pozvati na oder tudi kakega svojega agitatorja, da napravi primeren govor.

Ne pritožujte se nad drugimi, če v klubu ni takega življenja kot bi ga radi. Bodite AKTIVNI! Organizirajte toliko priredb, kolikor jih zmorejo moči klubovega članstva.

Vršite prosvetno delo! Agitirajte! Jačajte vpliv svoje socialistične organizacije in s tem stranke h kateri klub pripada! Izrabite vsako priredbo za socialistično agitacijo. Sporočite v "Proletarca" uspeh ali neuspeh vsake vaše priredbe. Oglašajte jih v "Proletarcu", "Prosveti", z letaki, pismi in na vse druge načine, kakor že zahtevajo razmere v prizadeti naselbini.

Posvetujte se o vsem tem delu na konferencah klubov J. S. Z., kjerkoli se take konference vrše. Kjer mogoče, naj klubi skupno prireduje shode in predavanja ter po možnosti druge priredbe.

Sodrug, napravite iz svojih klubov ŽIVE organizacije!

SODRUGOM IN SOMIŠLJENIKOM V COLLINWOODU.

Seje kluba št. 49 JSZ. se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. dopoldan v Kunčičevi dvorani, Waterloo Rd. Vse tiste ki simpatizirajo z našim gibanjem vabimo v naš krog. Sodrug, agitirajte za pojačanje kluba! Udeležujte se redno sej, kajti agilnost organizacije je odvisna od agilnosti članov. — *Tajnik.*

VOLJA

drama v 4. dejanjih,

V NEDELJO 25. OKTOBRA

ob 2:30 popoldne

V DVORANI Č. S. P. S.

V CHICAGI

Vstopnina 75c.

Dramski odsek kluba št. 1, J. S. Z.

Godba v kino gledališčah.

Ameriška kino gledališča so ljudska gledališča v pravem pomenu besede. To je, posečajo jih široke ljudske plasti. Zato kino gledališča posebno pazijo, da ustrezajo zahtevam "široke publike".

Velika kino gledališča v mestih imajo raznovrsten spored. Filmske igre so le del programa. Važen del je godba, klasična, narodna in "jazz". S klasičnimi skladbami ne ustrezajo posebno. Če pa igra kaka posebna godba na odru jazz, kakor ga igra sedaj v McVickersu v Chicagu npr. Ashov jazz orkester, tedaj "široke ljudske množice" kar divjajo "navdušenja". Skladbam svetovnih umetnikov ploska komaj nekaj stotin ljudi v gledališču, v katerem sedi recimo štiri tisoč oseb. Enako je z drugimi stvarmi. Če diše preveč po umetnosti, tedaj ljudstvu ne ugaja. Zato je program blizu "ljudske duše". Ker je cilj filmske industrije profit, in ker so privatna gledališča tu radi profita, morajo dati ljudstvu to "kar ljudstvo hoče".

Ta teden je na sporedu v McVickersu filmska igra "New Broom", drugi teden igra "The Best People".

V Chicagu Theatre bo drugi teden poleg drugih točk na sporedu igra "Njena sestra iz Pariza", v gledališču Roosevelt pa igrajo že četrti teden filmsko komedijo "The Freshman", v kateri ima glavno vlogo Harold Lloyd.

SLOVENSKEMU DELAVSTVU V HERMINIE, PA.

Socialistični klub št. 69, JSZ., zboruje vsako drugo nedeljo v mesecu po seji društva SSPZ. (dopoldne). Zborujemo v društveni dvorani. — Rojaki, pristopajte v naše vrste!—Anton Zornik, Box 202, Herminie, Pa.

GIRARD, OHIO.

Seje kluba št. 222 JSZ. v Girardu, O., se vrše vsaki prvi torek v mesecu ob 7. zvečer v Slovenskem domu. Somišljeniki, pristopite v vrste zavednega delavstva! — Naš klub ima lepo zbirko knjig. Izposodite si jih!—Tony Segina, organizator.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912.

of Proletarec, published weekly at 3639 W. 26th Street, Chicago, Ill., October 1st, 1925.

State of Illinois, County of Cook, ss.

Before me, a notary public, in and for the state and county aforesaid, personally appeared Anton Zagar, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the business manager of the Proletarec and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management, of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to-wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor and business managers are: Publisher, Jugoslav Workmen's Publishing Company, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.; editor, Frank Zaitz, 2648 S. Ridgeway Ave.; managing editor, Frank Zaitz, 2648 S. Ridgeway Ave.; business manager, Anton Zagar, 2614 S. Lawndale Ave.

2. That the owners are: (give names and addresses of individual owners, or, if a corporation, give its name and the names and addresses of stockholders owning or holding 1 per cent or more of the total amount of stock.) Slovenian Section of the Yugoslav Socialist Federation.

Trustees: John Olip, 2426 S. Clifton Park Ave.; Frank Alesh, 2124 S. Crawford Ave.; Frank S. Tauchar, 2728 S. Ridgeway Ave.; Joseph Oven, 2752 S. Ridgeway Ave.; Philip Godina, 3211 S. Crawford Ave. All in Chicago, Ill.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (If there are none, so state.) None.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest, direct or indirect, in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

ANTON ZAGAR, Business Manager,

Sworn to and subscribed before me this 1st day of Oct., 1925.

ANTON BINA, Notary Public.

(My commission expires December 20, 1926.)

Misli so v prvi vrsti odvisne od ustroja možganov. Ne pričakuj torej, da bo kdo v vseh rečeh enakih misli s tabo, zakaj možgani so različni.

*

So ljudje, ki nimajo dela in jela zato, ker so garali in preveč živeža pridelali; ki so nagli zato, ker so preveč blaga natkali; ki so bosji zato, ker so gospodarjeva skladišča do strehe napolnili z obuvalom. To je logika kapitalističnega družabnega reda.

Društvo "Narodni Vitezi" št. 39 S. N. P. J., Chicago, Ill.

PRIREDI V SOBOTO DNE 10. OKTOBRA

V NARODNI DVORANI, So. Racine Ave. in 18. cesta

VELIKO VINSKO TRGATEV

Vstopnina 50c za osebo. Pričetek ob 7. zvečer. Igral bo Koludrov orkester.

Vabimo cenjena društva in občinstvo iz Chicage in okolice da poseti to našo prireditev v obilnem številu. Zabava bo vsestranska in zanimiva. Postrežba bo najboljša.

Zbor jugoslovanske sekcije S. L. P.

Dne 5., 6. in 7. septembra so imeli v Clevelandu, Ohio, konvencijo jugoslovanski eselpisti (člani Socialist Labor Party, okrajšano S. L. P.) To je bila štiri-najsta konvencija jugoslovanske federacije SLP. Svoj zbor ima vsako leto. Udeležilo se je je 20 delegatov, ki so zastopali 18 ogrankov (podružnic federacije); razun delegatov so bili navzoči funkcionarji federacije in par bratskih delegatov.

Jugoslovanska federacija ima 23 podružnic, ki poslujejo v sledečih mestih: Akron, Barberton, Cleveland, Cincinnati, Dayton, Steubenville in Youngstown v državi Ohio; Christopher, Chicago, Peoria in Zeigler v Illinoisu; Detroit in Hamtramck v Michiganu; Hoboken, N. J.; Lackawanna in New York v državi New

York; Pittsburgh, Philadelphia in Slovan v Pa.; Milwaukee in West Allis v Wisconsinu; St. Louis, Mo.; Indiana Harbor, Ind. Članov imajo na podlagi poročila, ki je bilo podano konvenciji, 402, ali 19 manj kot pred letom dni.

Federacija ima svojo tiskarno, svoje glasilo tednik "Radnička Borba" in knjigarno. Njeni skupni dohodki l. 1924 so znašali \$31,823.74, stroški pa \$31,636.58. Njeno glasilo jo stane do \$9,000 letno, a direktni dohodki za list znašajo komaj polovico te vsote. Primankljaj pokriva z drugimi viri, največ s prostovoljnimi prispevki. Naročnikov ima na podlagi poročila 2,352; v teku leta je napredovala za 195 naročnikov. V agitacijski fond za predsedniško volilno kampanjo je nabrala prošlo leto \$5,426.12, kar je za tako majhno organizacijo, zvezana s tako majhno stranko kot je S. L. P., izredno visoka vsota. Tajništvo (vposljenega ima

ALI IMA VAŠA NASELBINA ZASTOPNIKA "PRO- LETARCA?"

Za razširjenje "Proletarca" delujejo poleg drugih agitatorjev posebno njegovi zastopniki, ki jih ima v mnogih naselbinah, toda ne v vseh.

Če ga v vaši naselbini še ni, ali je kdo izmed zvestih naročnikov, ki bi hotel prevzeti ta posel?

Pišite upravništvu, ki vam bo dalo potrebna navodila in informacije.

Vaša naloga bo skrbeti, da bodo naročniki opozorjeni takoj ko jim naročnina poteče, da jo obnove. Kadar boste mogli, boste skušali povečati število naročnikov v svoji naselbini ali okolici.

Skrbeli boste po možnosti, da se razpeča med delavce čim več mogoče dobrih brošur in knjig.

Poročali boste od časa do časa o aktivnostih in neaktivnostih v naselbini.

Vsaka naselbina bi morala biti zastopana v seznamu agitatorjev "Proletarca".

Naloga širiti socialistično časopisje ne spada samo zastopnikom, ampak je to dolžnost vsakega sodruga.

Sodelujte drug z drugim pri agitatoričnem delu!

Vzgojite nove borce za boj proti kapitalizmu!

Storite kolikor je vaša dolžnost!

In skrbite, da jo bodo vršili tudi drugi!

Vprašajte soseda

če je že bil v zvezi ali slišal od Kaspar American State Banke, in njegov odgovor bo: "da."

V tej banki ima večina našega slovenskega naroda svoje hranilne vloge, posojila na kupčije ali za zgradbo svojih domov,

kupljene naše prve hipoteke ali hipotечne bonde,

posojuje proti ognju varne predale, pošilja denar v Jugoslavijo ali kupuje vozne listke z našim posredovanjem.

Vsi, kateri so se obrnili na nas bodisi v kateremkoli bančnem poslu, uvideli so uspešnosti in uvideli jih bode tudi Vi.

Varna banka za vlagati Vaš denar.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 Blue Island Ave., vogal 19. ceste
Chicago - - - Illinois

BANČNA TRDNJAVA JUGOSLOVANOV V AMERIKI.

stalnega tajnika) jo stane \$2,400 letno. Zbor se je v glavnem pečal z notranjimi problemi federacije. Tiskarna ima starinske stroje, ki bi jih bilo treba nadomestiti, a ni sredstev. Precej argumentiranja je bilo tudi proti cirilici v glasilu "R. B.", katera je tiskana polovico v latinici in polovico v cirilici. V prošlem letu je imela par potovalnih agitatorjev, in na zboru se je naglašalo, da jih bo treba zopet vposliti, kar bo omogočeno le, če se dobe sredstva. Za gl. tajnika je bil ponovno izvoljen Miloš Malenčič, za urednika "R. B." pa Lazar Petrović. V centralni odbor so bili izvoljeni Milan Tomić, Medina, O.; Lazar Stefanović, Akron, O.; Nikola Stančić, Cleveland, O.; Joseph Šestok, Youngstown, O.; Weselin Mijatov, Cleveland, O. Razun tega odbora ima federacija tudi nadzorni in par drugih manjših odborov. Svoje odbornike voli na konvenciji.

Pred nekaj leti je poskušala z agitacijo tudi med slovenskimi delavci, a eksperiment se ji je ponesrečil. Tvorijo jo srbski in hrvatski delavci. Njena taktika je sektaška, kakor je sektaška stranka, kateri pripadajo. Pri predsedniških volitvah 1. 1924 je dobila S. L. P. 28,161 glasov, ali okrog devet tisoč manj kakor Foster, predsedniški kandidat komunistične Workers' Party. Jugoslovanska federacija S. L. P. je v eselpi-

stični stranki najjačja in najaktivnejša. "Radnikovci" so ji zadnja leta prizadejali mnogo škode in izgledalo je že, da jo bodo uničili, a sedaj se je zopet opomogla, največ na račun ponesrečenih taktik komunistov in konfuzije, ki vlada v vrstah "Radnikovcev". Jugoslovanski eselpisti nimajo v jugoslovanski delavski javnosti nobenega odločujočega vpliva. Skoro vse njihove aktivnosti so bile v prešlih štirih letih koncentrirane v bojih z bivšimi in sedanjimi prvaki "Radnikove" jugoslovanske "komunistične" sekte.

SODRUGOM V CLEVELANDU.

Seje soc. kluba št. 27. se vrše dvakrat v mesecu: vsako drugo nedeljo dopoldne in vsako tretjo nedeljo popoldne. Seja tretjo nedeljo v mesecu je namenjena v glavnem za predavanja in diskuzije. — Sodrug, prihajajte redno k sejam in pridobite klubu novih članov!

ČAP'S RESTAVRACIJA IN KAVARNA

L. ČAP, lastnik

2609 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Phone Crawford 1382

Pristna in okusna domača jedila.

Cene zmerne.

Postrežba točna.

DR. JOHN J. ZAVERTNIK ZDRAVNIK IN KIRURG

Urad S. Lawndale Ave., vogal W. 26th St.

Stan 2316 S. Millard Ave., Chicago, Ill.

Tel. na domu Lawndale 6707, v uradu Crawford 2212-2213

Uradne ure: Od 2 do 4 pop., in od 7 do 9 zvečer.

V nedeljo od 11 do 12 dop.

6% IN VARNO 6% IN VARNO

Zlati bondi na prvo vknjižbo za
na imenitnem prostoru ležečo
lastnino, na prodaj pri nas

MILLARD STATE BANK

3643-3645 WEST 26th STREET

At Millard Avenue

CHICAGO, ILL.

Oglejte si naše varnostne bančne shrambe,
največje na zapadni strani mesta.

BANČNE URE:

V ponedeljek in četrtek od 9. zjutraj do 8. zvečer;
v torek, sredo in petek od 9. zjutraj do 5. popoldne;
v soboto od 9. zjutraj do 3. popoldne.

FRANK GANTAR se priporoča rojakom
pri nabavi drv, preme-
ga, koksa in peska.
1201 Wadsworth Ave. Phone 2726 Waukegan, Ill.

BARETINCIC & HAKY

POGREBNI ZAVOD

324 BROAD STREET Tel. 1475 JOHNSTOWN, PA.

VICTOR NAVINSHEK

331 GREEVE STREET, CONEMAUGH, PA.

Trgovina raznih društvenih potrebščin kot regalij, prekoramnic, znakov, kap, uniform, itd.

Moja posebnost je izdelovanje lepih svilenih zastav, bodisi slovenskih, hrvatskih ali ameriških, po zelo zmernih cenah.

V zalogi imam veliko izbero raznih godbenih instrumentov vseh vrst. Velika zaloga finih COLUMBIA GRAFONOL od \$30 do \$250 in slovenskih ter hrvatskih rekordov.

Moje geslo je:

Zmerne cene in točna postrežba.

Pišite po moj veliki cenik.

Naročila pošiljam v vse kraje Združenih držav.
Za obilna naročila se toplo priporočam.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

S članki, tikajoči se prošle konvencije SNPJ., bomo nadaljevali v prihodnji izdaji. S stališča organiziranega socialističnega delavstva je potrebno, da se pečemo z raznimi pojavi v jugoslovanski javnosti v Ameriki bolj kakor smo se doslej, zato jim bomo v bodoče posvečali več pozornosti.

Naš namen je prikazati vse kar se dogaja v našem javnem življenju v luči poštene kritike in predstaviti situacijo in ljudi kakršni so, ne pa, kakršni bi radi bili ali mislijo da so.

Naše javno življenje trpi na pomankanju "publicity", ali kakor je dejal prejšnji tajnik JSZ., "publicitete". Preveč živimo še v dobi, ko so cekarice širile novice in razkrivale škandale, tiskalo pa se je za navadno ljudstvo samo molitvenike in druge "nedolžne" stvari.

Toliko v pojasnilo tistim, ki pravijo, "kaj pa vas brigajo naše stvari!"

Razvoj ne skače preko prepadov, temveč polaga mostove čez nje.

BI MORAL BITI TUDI ARETIRAN!

Voznika, ki trpinči svojega konja se dovede na sodnijo, kjer mora plačati \$10 ali še več kazni. Ali ne mislite, da bi moral biti aretiran tudi vsak človek, ki zanemarija svoje telo: ko použije cele pinte ledene vode, ki ne uživa prikladne hrane in oni, kdor svoj želodec preveč preobloga. Med trpinčenjem konja in med trpinčenjem človeškega telesa ta ne smelo biti nobene razlike. Seveda v tem slučaju bi bilo veliko število kršilcev te postave aretiranih, ker je preveč onih, ki svoje telo zanemarijajo. V takih slučajih se pojavijo sledeče posledice: slab okus, neprebava, zabasnost, sape v črevesju, glavobol in slabo spanje. V vseh teh želodčnih neprilikah je Trinerjevo grenko vino najboljši pripomoček; hitro izčišča zabasano črevesje, pomaga prebavi, povrača slasten okus in utrjuje ves sistem. Vprašajte bližnjega lekarnarja tudi za Trinerjev olajševalec kašlja (Cough Sedative), katerega bi morali imeti doma zoper jesenske prehlade. Ako teh zdravil ne morete dobiti v vaši sosesčini, pišite na: Joseph Triner Co., Chicago, Ill.

Naročajte knjige iz "Proletarčeve" založbe.

CENIK KNJIG.

Nadaljevanje z 2. strani.

UDOVICA (I. E. Tomić), povest 330 strani, brošir ja 75c, vezana v platno	1.00
VAL VODNIKA izbrani spisi, broš.30
VISNJEVA REPATICA, (Vlad. Levstik), 506 strani, vezana v platno	1.50
VITEZ IZ RDEČE HIAE. (Aleksander Dumas star.), roman iz časov francoske revolucije, 504 strani, broširana 80c, vezana v platno	1.25
ZABAVNA KNJIŽNICA, zbirka povesti in ertic, broširana65
ZADNJA PRAVDA, (J. S. Baar) roman, broširana75
ZADNJI VAL, (Ivo Sorli), roman, vez.	1.00
ZAJEDALCI (Ivan Molek), povest, 304 strani, vezana v platno	1.75
ZA SREČO, povest, broširana45
ZELENI KADER, (I. Zorec), povest, broš.45
ZGODBE IZ DOLINE SENT-FLORJANSKE, (Ivan Cankar), vezana	1.50
ZLOGIN IN KAZEN, (E. M. Dostojevskij), roman, dve knjige, 602 strani, vezane	2.50
ZMOTI IN KONEC GOSPODIČNE PAVLE, (I. Zorec), broširana40
ZVONARJEVA HÖL povest, broširana65
ZENINI NASE KOPRNELE, (Rado Murnik), broširana30
SLOVENSKI PISATELJI: FRAN LEVSTIK, zbrani spisi, vezana	1.25
FRAN ERJAVEC, zbrani spisi, vezana	2.00

JOS. JURČIČ, zbrani spisi, II. zv. vezan	1.50
III. zv. vezan	1.50
IV. zv. vezan	1.25
V. zv. vezan	1.00
VI. zv. vezan	1.00
FR. MASELJ-PODLIMBARSKI zbrani spisi, vez.	1.50
PESMI IN POEZIJE.	
BASNI, (Jean de la Fontaine, iz francosčine prevedl I. Hribar) vezana	1.00
MLADA POTA, (Otom Zupanič), pesmi, trda vezba75
MODERNA FRANCOŠKA LIRIKA, (Prevel Ant. Debeljak), vezana90
PESMI ŽIVLJENJA (Fraa Albrecht), trda vezba50
POEZIJE, (Fraa Levstik), vezana90
POHORSKE POTI, (Janko Glaser), broširana35
SLUTNJE, (Ivan Albrecht), broširana45
STO LET SLOVENSKE LIRIKE, od Vodnika do moderne, (C. Golar), broš. 90c, vez.	1.25
STRUP IZ JUDEJE, (J. S. Mahar), vezana	1.10
SLOVENSKA NARODNA LIRIKA, poezije, broširana65
SOLNCE IN SENCE, (Ante Debeljak), broširana50
SVOJEMU NARODU, Valentin Vodnik, broširana25
SLEZKE PESMI, (Peter Bezruč), trda vezba50
TRBOVLJE, (Tone Seliškar), proletarske pesmi, broširana 50c; vezana75
TRISTIA EX SIBERIA, (Vojeslav Mole), vezana	1.25
V ZARJE VIDOVE, (Otom Zupanič), pesnitve, broširana40

IGRE

ANFISA, (Leonid Andrejev), broširana50
BENESKI TRGOVEC, (Wm. Shakespeare), vezana75
CARLJEVA ŽENITEV-TRJE ŽENINI, (F. S. Tauchar), dve šalo-igri, enodejanke, broširana25
GOSPA Z MORJA, (Henrik Ibsen), igra v petih dejanjih, broširana60
KASLIJA, drama v 3 dejanjih75
JULIJ CEZAR, (Wm. Shakespeare), vezana75
MACBETH, (Wm. Shakespeare), vezana75
NAVAĐEN ČLOVEK, (Braa Gj. Nušič), šala v treh dejanjih, broširana35
NOČ NA HMELJNIKU, (Dr. I. Lah), Igra v treh dejanjih, broširana35
OTHELLO, (Wm. Shakespeare), vezana75
ROMANTIČNE DUŠE, (Ivan Cankar), drama v treh dejanjih, vezana85
ROSSUM'S UNIVERSAL ROBOTS, drama s predigro v 3 dejanjih50
SEN KRESNE NOČI, (Wm. Shakespeare), vezana75
UMETNIKOVA TRILOGIJA, (Alois Kraigher), tri enodejanke, broširana. 75c; vezana	1.00
ZNANSTVENE RAZPRAVE POLITIČNI IN GOSPODARSKO SOCIALNI SPISI, UČNE IN DRUGE KNJIGE IN BROSURE.	
ALI JE RELIGIJA PRENEHALA FUNKCIONIRATI? Debatata20
ANGLEŠKO-SLOVENSKI BESEDNJAK, (Dr. J. F. Kern)	5.00